წელიწადი მეორე — ფასი 7 კაპ. — ოთხშაბათი, 7 ენკენისთვე 1916 წ. — № 199

საქართველო

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციასა და კანტორაში ყოველდღე კვირა-უქმეების გარდა, დილის 9—3-მდე.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება; დაუბეჭდავი მცირე წერილები და კორესპონდენციები სულ არ ინახება; ინახება ერთის თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობანი.

რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მოსკოვის ქუჩაზე, № 4.

ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის: Тифлисъ, редакція „Сакартвело“, поч. ящикъ № 76

განცხადების ფასი

ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ერთ ს. 15 კ., [illegible] კნელზე—10 კ., [illegible] გარეშე მიდებულ განცხადებისა—[illegible] ქონი პეტიტი I გვ. ეღირება 40 კ. 4-ე 20 კ., ტექსტში—60 კ. სამგლოვიარო განცხადება თითოჯერ ზომით 15×2 ღირს 5 მ.; 20×2 ღირს 7 მ., 25×2 ღირს 8 მ. 3 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ ა. კალანდაძის სტამბაში) ეღირ. მეტი.

დამატებიანი № ღირს ყველგან 10 კაპ.

ᲧᲝᲕᲔᲚ-ᲓᲦᲔᲣᲠᲘ ᲡᲐᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ, ᲡᲐᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲣ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

წელიწადი მეორე. **საქართველო** წელიწადი მეორე.

ᲤᲐᲡᲘ: ყოველ-კვირეულ სურათებიან დამატებით ერთის წლით 8 მ. 50 კ. 6 თვით—4 მ. 80 კ. 3 თვით—3 მ. 60 კ. 1 თვით—1 მ. 20 კ. თვიურად ხელის მოწერა შეიძლება მხოლოდ თვის პირველიდან პირ-მდე.

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲘᲗ: წლიურად—10 მ. ხელის მოწერისას 5 მ. 1 თიბათვიდან—9 მან.

სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივის ზომისა ღირს 5 მან. ნაშუადღევის 4 საათის შემდეგ 6—მან.

გაზეთის კანტორა დიაა დილით—9—3 საათამდე.

ფოსტის მისამართი: Тифлисъ. Московская ул. № 4, домъ Габаева. Почтовый ящикъ № 76.

რედაქტორ-გამომცემელი **სანდრო შანშიაშვილი.**

ᲡᲐᲒᲐᲚᲐᲜᲢᲔᲠᲘᲝ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ

ᲔᲠ. ᲘᲕ. ᲭᲐᲕᲭᲐᲜᲘᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ Ი. Ი. ᲒᲕᲔᲚᲔᲡᲘᲐᲜᲘᲡᲐ

იმყოფება შუა ბაზარში, მანთაშევის ქარვასლაში.

ᲘᲞᲝᲚᲔᲑᲐ ᲧᲝᲕᲔᲚᲒᲕᲐᲠᲘ ᲡᲐᲒᲐᲚᲐᲜᲢᲔᲠᲘᲝ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲡᲐᲫᲝᲜᲔᲚᲘ:

ᲩᲣᲚᲥᲔᲣᲚᲝᲑᲐ, ᲥᲝᲚᲒᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲮᲕᲐ ᲐᲮᲐᲚ ᲛᲝᲓᲘᲗ ᲡᲐᲥᲝᲜᲔᲚᲘ

(101—წ.)

ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲜᲘ ᲐᲠᲘᲐᲜ

ᲛᲣᲨᲐ ᲥᲐᲚᲔᲑᲘ

„ᲛᲘᲠᲘᲡ“ ᲗᲐᲛᲒᲐᲥᲝᲡ ᲥᲐᲠᲮᲐᲜᲐᲨᲘ

ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ: ᲐᲕᲚᲐᲑᲐᲠᲘ, ᲠᲝᲖᲝᲕᲘ ᲞᲚᲝᲨᲩᲐᲓᲘ.

(3—321—1)

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚ ᲥᲐᲚᲗᲐ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐ�გᲝᲒᲘᲡ ᲭᲠᲐ-ᲥᲕᲠᲕᲘᲡ ᲡᲙᲝᲚᲐᲨᲘ

ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲔᲜ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲨᲔᲙᲕᲔᲗᲘᲚᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲡ

ᲙᲐᲑᲔᲑᲡ, ᲬᲐᲛᲝᲡᲐᲡᲮᲐᲛᲔᲑᲡ ᲫᲐᲚᲘᲡᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲑᲐᲒᲨᲕᲘᲔᲑᲘᲡᲐᲡ, ᲗᲔᲗᲠᲔᲣᲚᲡ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲜᲐᲫᲐᲠᲒᲡ ᲮᲔᲚᲡᲐᲫᲛᲔᲡ.

თავისუფალი ალაგი მოწაფეთათვის მხოლოდ კურსებზეა, და მიიღებენ მოზრდილ ქალებს 16 წლიდან.

მისამართი: ვერა. გაბაანთ შესახვევი № 3.

(5—318—3)

ᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲗᲝ ᲚᲔᲥᲪᲘᲐ

ოთხშაბათს, 7 სექტემბერს, ზუბალაშვილის სახალხო სახლში **გრიგოლ ხაინდრავა**

წაიკითხავს ლექციას შემდეგ თემაზედ:

„ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲛᲡᲝᲤᲚᲘᲝ ᲝᲛᲘ ᲓᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲛᲘᲛᲝᲮᲘᲚᲕᲐ“

დასაწყისი საღამოს $8^1/_2$ საათზე.

ᲡᲐᲡᲪᲔᲜᲝ ᲡᲢᲣᲓᲘᲐ Ს. ნ. ᲕᲝᲠᲝᲜᲝᲕᲘᲡᲐ

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲡᲐ ᲓᲐ ᲠᲣᲡᲣᲚᲡ ᲔᲜᲐᲖᲔ

I განყოფილება — დიქცია და დეკლამაცია.
II „ — პლასტიკა და გიმნასტიკა.
III „ — თეატრის ისტორია.
IV „ — ესტეტიკა.
V „ — პრაქტიკული მეცადინეობა.

ცნობების მიღება შეიძლება ოთხშაბათ-კვირაობით, საღამოს 6—7 ს. ზუბალაშვილის სახელობის სახალხო სახლში. ტელეფონი 8—43.

დანარჩენ დღეებში 12—1 საათამდის და საღამოს 6—7 საათამდის, ნიკოლოზის ქუჩა № 64, სადგომი ვორონოვისა.

(თ.—230—10)

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲠᲘᲡᲮᲝᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲠᲔᲡᲢᲝᲠᲐᲜᲘ

ᲙᲐᲤᲔ ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ

ახლად მოწყობილი მსგავსად სატახტო ქალაქთა რესტორანებისა.

(სასახლის ქუჩაზე „ახალ კლუბის“ ქვეშ)

სიცხისაგან თავის შეფარება მხოლოდ „ᲙᲐᲤᲔ ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ“ ᲨᲘᲔᲫᲚᲔᲑᲐ.

ფასები ყველასათვის ხელმისაწვდომია

ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲛᲖᲐᲓᲓᲔᲑᲐ

ᲡᲐᲣᲖᲛᲔ	ᲩᲐᲘ
ᲡᲐᲓᲘᲚᲔᲑᲘ	ᲧᲐᲕᲐ
ᲕᲐᲮᲨᲛᲔᲑᲘ	ᲮᲐᲭᲐᲞᲣᲠᲘ
	ᲞᲘᲠᲝᲭᲙᲘᲔᲑᲘ

ადგილობრივი და უცხოური საჭმელები, კარაქზე, გამოცდილ მზარეულის ხელმძღვანელობით.

პატივისცემით ხილ. ხ. გიგიბერია.

ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲙᲐᲮᲣᲠᲘ

ᲦᲕᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲬᲧᲝᲒᲘ

ᲐᲓᲐᲛ ᲖᲣᲠᲐᲒᲘᲡ ᲫᲘᲡ

ᲑᲔᲠᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

მოთავსებულია მიხეილის ქუჩაზე № 5. ხაკუთარი სახლი.

(102—წ.)

ᲦᲕᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲬᲧᲝᲒᲘ

ᲜᲘᲙᲝ Გ. ᲡᲔᲡᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

იყიდება ხელსაყრელ ფასებში ხაუცხოვო ნამდვილი

ᲙᲐᲮᲣᲠᲘ ᲦᲕᲘᲜᲝ

განოვის ქუჩა № 4.

სახლი სათავად-აზნაურო ბანკისა.

(185—წ.)

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲛᲔᲚᲐᲜᲘ

ᲙᲝᲢᲔ ᲝᲜᲘᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐ

ᲛᲔᲚᲐᲜᲘ ᲐᲡᲚᲘᲡ ᲐᲡᲐᲚᲔᲑᲐᲓᲐᲪ („ᲙᲐᲑᲘᲠᲝᲕᲙᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“) ᲙᲐᲠᲒᲘᲐ

ᲓᲐᲕᲔᲐᲛᲖᲐᲓᲔ ᲛᲔᲚᲐᲜᲘ ᲓᲐ ᲛᲔᲠᲘᲓᲘ ᲨᲔᲛᲔᲓᲔᲒᲡ ᲤᲐᲡᲔᲑᲨᲘ

ვინც 20 მანეთზე მეტს გამოიწერს ფლაკონით ეღირება 1 მ. 20 კაპ. ფუთი უბრალო შუშით 40 მან.

ᲡᲐᲜᲘᲛᲣᲨᲝ ᲛᲔᲚᲐᲜᲘ ᲤᲐᲡ ᲓᲐᲓᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲔᲒᲖᲐᲕᲜᲔᲑᲐᲗ.

ᲛᲡᲣᲠᲕᲔᲚᲡ ᲛᲘᲕᲐᲬᲕᲓᲘ ᲩᲔᲛᲘᲡ ᲛᲔᲚᲜᲘᲡ ᲜᲘᲛᲣᲨᲡ

მისამართი: ქ. თელავი, ᲙᲝᲢᲔ ᲝᲜᲘᲙᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲒᲔᲚᲘ ᲥᲐᲚᲘ

გამოცდილი რუსული ენის მასწავლებელი ქალი, უმაღლეს სწავლით, გადმოხვეწილი, **პირობით იყვანს მოწაფეებს** გაკვეთილების მისაცემად. თანხმაა, ბინაზეც დადგეს, ანუ სადილის ფასში იმეცადინოს, თუ არა და ფულით. იცის აგრეთვე მუსიკაც, უკრავს როიალზე.

მისამართი: კახეთის ქუჩა, № 26 მეფისოვის აფთიაქი, მასწავლებელს ქალს ე. ა. ვ—ს.

(3—323—1)

ᲔᲥᲘᲛᲘ

ᲤᲝᲜ-ᲘᲠᲢᲔᲚᲘ

(მიხეილოვის პროსპ. 128, კრილოვის ქუჩის კუთხე, 1, შესავალი კრილოვის ქუჩიდან, სახლი ოჰანეზოვისა).

მოსკოვის სახაზინო ხაავადმყოფოს ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲝᲠᲓᲘᲜᲐᲢᲝᲠᲘ, სპეციალისტი დოსტაქრობისა, საშარდე მილისა, სქესობრივი ორგანოებისა, სიფილისისა და მის შედეგებისა (საშარდე მილის დავიწროება), სქესობრივი უძლურებისა, სიმსივნისა, ჭრილობისა, ბუასილისა, თეთრანასი (Бѣль), საშარდე ბუშტის სნეულებისა და საშვილოსნოსი. ორივე სქესის ავადმყოფების მიღება ხდება დილის $9^1/_2$-დან 1 საათამდე და ნაშუადღევის 5—9 საათამდე.

ᲔᲠᲚᲘᲮᲘᲡ „914“ ᲓᲐ „606“

ᲨᲔᲛᲨᲮᲐᲠᲣᲜᲔᲑᲐ

Д. ᲖᲔᲡᲢᲐᲤᲝᲜᲨᲘ

ᲔᲥᲘᲛᲘ

Д. Д. ᲛᲐᲭᲐᲕᲐᲠᲘᲐᲜᲘ

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე

ᲓᲝᲥᲢᲝᲠᲘ ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲘᲡᲐ

მოსე ანთიმოსის ძე

ᲙᲐᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

უმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ ᲜᲔᲣᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲜ ავადმყოფებს მიიღებს ოღლას ქ. № 3.

გოლოვინის პრ. და სამხედრო ქუჩის კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირდაპირ გაიხსნა

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲤᲗᲘᲐᲥᲘ

ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲘᲝᲜᲐᲚᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲚᲘ

ᲔᲥᲘᲛᲘ-ᲓᲝᲡᲢᲐᲫᲐᲠᲘ

Გ. Მ. ᲛᲣᲮᲐᲫᲔ

იღებს ავადმყოფთ სადამოს 5—6 საათ. მისამართი: კუთხე კიროჩნი და დიდი მთავრის ქუჩისა, სახლი სვანიშვილისა; შესავალი დიდი მთავრის ქუჩიდან № 67 ოფიცერთა ეკონომიური საზოგადოების შენობის პირდაპირ. ტელეფონი № 5—77.

ᲡᲐᲔᲠᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲛᲓᲒᲝᲛᲐᲠᲔᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲪᲕᲚᲐ

ᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲛᲐᲠᲪᲮᲕᲐ ᲛᲫᲘᲠᲔ ᲨᲔᲢᲔᲒᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ. ᲔᲡ ᲨᲔᲢᲔᲒᲐ ᲝᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲛᲖᲐᲓᲓᲔᲑᲝᲓᲐ ᲨᲔᲣᲩᲐᲠᲑᲔᲚᲘ ᲔᲜᲔᲠᲒᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲐᲜ ᲣᲙᲕᲔ ᲮᲔᲚᲨᲘᲡᲐᲮᲔᲑᲘ ᲠᲔᲖᲣᲚᲢᲐᲢᲔᲑᲡ ᲛᲘᲐᲦᲬᲘᲐ. ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲘᲫᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲜᲘ ᲒᲐᲮᲓᲜᲔᲜ ᲕᲔᲠᲓᲔᲜᲘᲡ ᲘᲔᲠᲘᲨᲘᲔᲑᲘ ᲒᲐᲔᲜᲔᲚᲔᲑᲘᲜᲐᲗ, ᲐᲠᲢᲣᲗᲐᲡᲐ ᲓᲐ ᲤᲚᲐᲜᲓᲠᲘᲐᲨᲘ ᲝᲓᲜᲐᲕ ᲣᲙᲐᲜ ᲓᲐᲘᲮᲘᲐᲝ. ᲛᲢᲠᲘᲡ ᲨᲔᲢᲔᲒᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲐᲚᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗᲘᲡ ᲐᲡᲞᲐᲠᲔᲖᲘᲗ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲛᲐ ᲑᲠᲣᲡᲘᲚᲝᲕᲛᲐ ᲐᲕᲡᲢᲠᲘᲐ-ᲣᲜ�გᲠᲔᲗᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲒᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲤᲠᲝᲜᲢᲘ ᲒᲐᲐᲠᲦᲕᲘᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲘᲗ, ᲡᲐᲓᲐᲪ ᲒᲔᲜᲔᲠᲐᲚᲛᲐ ᲙᲝᲓᲝᲠᲜᲐᲛ ᲐᲕᲡᲢᲠᲝ-ᲣᲜ�გᲠᲔᲗᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲒᲝᲠᲘᲪᲐ ᲐᲘᲦᲝ. ᲑᲝᲚᲝᲡ ᲝᲗᲮᲗᲐ ᲨᲔᲗᲐᲜᲮᲛᲔᲑᲘᲡ ᲙᲝᲐᲚᲘᲪᲘᲐᲡ ᲛᲘᲔᲛᲮᲠᲝ ᲠᲣᲛᲘᲜᲔᲗᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲪ ᲢᲠᲐᲜᲡᲘᲚᲕᲐᲜᲘᲐᲨᲘ ᲨᲔᲘᲭᲠᲐ ᲓᲐ ᲠᲐᲛᲝᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜᲘ ᲞᲣᲜᲥᲢᲘ ᲓᲐᲘᲭᲘᲠᲐ. ᲐᲛ ᲒᲐᲜᲡᲐᲪᲓᲔᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲛᲐ ᲮᲐᲚᲮᲛᲐ ᲤᲔᲚᲓᲛᲐᲠᲨᲐᲚᲛᲐ ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲐᲦᲘᲐᲠᲐ თავის მოწინააღმდეგედ ის ფრანგ-ინგლისელთა ლაშქარს სთვლიდა.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲡᲣᲚ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲤᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ. ᲠᲣᲡᲗᲐ ᲫᲠᲬᲝᲚᲔᲚᲐ ᲣᲬᲝᲓᲔᲑᲓᲐ ᲛᲐᲡ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝ ᲛᲘᲢᲝᲛ, ᲠᲝᲛ ᲝᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲒᲐᲜᲣᲬᲧᲕᲔᲢᲚᲘᲕ ᲠᲣᲡᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲔᲓ ᲘᲡ ᲤᲠᲐᲜᲒ-ᲘᲜᲒᲚᲘᲡᲔᲚᲗᲐ ᲚᲐᲨᲥᲐᲠᲡ ᲡᲗᲕᲚᲘᲓᲐ.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲡᲣᲚ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ. ᲠᲣᲡᲗᲐ ᲫᲠᲬᲝᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲐᲡ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲘ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲢᲝ ᲛᲘᲢᲝᲛ, ᲠᲝᲛ ᲝᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲒᲐᲜᲣᲬᲧᲕᲔᲢᲚᲘᲕ ᲠᲣᲡᲔᲑᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲛᲓᲔᲒᲔᲓ ᲘᲡ ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲨᲔᲡᲔᲕᲐᲡ ᲒᲐᲓᲐᲐᲠᲩᲘᲜᲐ, ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲔᲑᲛᲐ ᲡᲐᲢᲐᲮᲢᲝ ᲥᲐᲚᲐᲥᲨᲘ ᲮᲘᲡ ᲫᲔᲒᲚᲘ ᲓᲐᲝᲣᲓᲒᲔᲡ ᲛᲐᲓᲚᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲦᲢᲐᲪᲔᲑᲘᲡ ᲜᲘᲨᲜᲐᲓ. ᲒᲐᲖᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲘᲗ, ᲐᲛ ᲓᲦᲔᲗᲐᲜ ᲓᲐᲙᲐᲕᲨᲝᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲙᲣᲗᲮᲘᲓᲐᲜ ᲛᲝᲓᲘᲝᲓᲐ ᲓᲘᲓᲘ ᲓᲐ ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲓᲐ ᲨᲔᲫᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲮᲔᲓᲕᲘᲗ ᲝᲩᲠᲝᲡ ᲐᲜ ᲕᲔᲠᲪᲮᲚᲘᲡ ᲞᲣᲠᲡᲛᲐᲜᲡ ᲐᲭᲔᲓᲓᲐ „ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲒᲛᲘᲠᲘᲡ“ ᲣᲫᲠᲐᲕᲡ ᲥᲐᲚᲥᲐᲜᲓᲐᲙᲔᲑᲨᲘ. ᲑᲝᲚᲝᲡ ᲗᲣᲠᲛᲔ ᲛᲗᲚᲘᲡ ᲤᲘᲒᲣᲠᲐ ᲐᲛ ᲫᲕᲘᲠᲤᲐᲡᲐᲛᲐ ᲚᲣᲠᲡᲛᲔᲑᲛᲐ ᲓᲐᲭᲭᲠᲐᲡ. ᲓᲐ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲔᲚᲘ ᲛᲮᲔᲓᲐᲠᲗᲛᲗᲐᲕᲐᲠᲘ ᲓᲐᲔᲛᲡᲒᲐᲕᲡᲐ ᲯᲐᲠᲛᲐ ᲓᲐᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲓᲜᲔᲜ.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲝᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠ ᲡᲓᲒᲐᲡ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲬᲠᲔᲔᲑᲨᲘ. მას ᲒᲮᲐᲠᲡ ᲣᲤᲔᲠᲘ ᲨᲔᲢᲔᲕᲐ ᲓᲐᲘᲬᲧᲝ. ᲔᲡ ᲨᲔᲢᲔᲕᲐ ᲝᲠᲘ ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲛᲖᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲔᲚᲘ ᲔᲜᲔᲠᲒᲘᲗ ᲓᲐ ᲛᲐᲜ ᲣᲙᲕᲔ ᲮᲔᲚᲡᲐᲮᲔᲑᲘ ᲠᲔᲖᲣᲚᲢᲐᲢᲔᲑᲡ ᲛᲘᲐᲦᲬᲘᲐ. ᲛᲘᲡᲘ ᲨᲔᲢᲔᲕᲘᲗ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐᲛ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲛᲐ ᲛᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲔᲑᲛᲐ ᲣᲐᲠᲘ ᲣᲜᲓᲐ ᲡᲗᲥᲕᲐᲜ ᲑᲔᲚ�გᲘᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ ᲩᲠᲓᲘᲚᲝ ᲓᲔ�პᲐᲠᲢᲐᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘᲡ ᲐᲜᲔᲥᲡᲘᲐᲖᲔ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲝᲜᲔᲗ-ᲡᲔᲠᲑᲘᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲔᲠᲗᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲓᲜᲔᲜ.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲝᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠ ᲡᲓᲒᲐᲡ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲬᲠᲔᲔᲑᲨᲘ. მას ᲒᲮᲐᲠᲡ ᲣᲤᲔᲠᲘ ᲙᲐᲜᲪᲚᲔᲠᲘ ᲑᲔᲢᲛᲐᲜ ᲰᲝᲚᲕᲔᲒᲘ, ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲗᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘ ᲰᲔᲚᲤᲔᲠᲘᲰᲘ ᲓᲐ ᲚᲘᲑᲔᲠᲐᲚ-ᲑᲣᲠᲟᲣᲐᲖᲘᲣᲚᲘ ᲔᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲮᲠᲝᲑᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡ ᲡᲐᲖᲠᲣᲜᲐᲕᲡ ᲑᲔᲚ�გᲘᲘᲡ ᲥᲕᲐᲜᲐᲮᲨᲘᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲚᲝᲠᲔᲜᲘᲡ ᲚᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲛᲐᲓᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲜᲐᲠᲩᲣᲜᲔᲑᲐ ᲨᲔᲐᲓᲒᲔᲜᲓᲐ; თავის მთავარ მოწინააღმდეგედ ის ფრანგ-ინგლისელთა ლაშქარს სთვლიდა.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲡᲣᲚ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ. რუსთა ძრწოლას უწოდებენ მას გერმანელები არა მარტო მიტომ, რომ ორი წლის განმავლობაში განუწყვეტლივ რუსეთის წინააღმდეგ მოქმედობდა, არამედ მიტომაც, რომ ის რუსეთს აღიარებს გერმანიის უპირველეს მტრად. მას ჰგონია, რომ მსოფლიო ომის ბედი რუსეთ-გერმანიის დუელით გადასწყდება, რომ სხვები მხოლოდ მეორე ხარისხოვანი მსახიობების ან ფიგურანტების როლს ასრულებენ ბრძოლის ასპარეზზე. მისი შეხედულებით გერმანიამ და მისმა მოკავშირეებმა უარი უნდა სთქვან ბელგიის და საფრანგეთის ჩრდილო დეპარტამენტების ანექსიაზე და პოლონეთ-სერბიის შემოერთებით დაკმაყოფილდნენ.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲝᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠ ᲡᲓᲒᲐᲡ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲬᲠᲔᲔᲑᲨᲘ. მას ᲒᲮᲐᲠᲡ ᲣᲤᲔᲠᲘ ᲙᲐᲜᲪᲚᲔᲠᲘ ᲑᲔᲢᲛᲐᲜ ᲰᲝᲚᲕᲔᲒᲘ, ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲗᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘ ᲰᲔᲚᲤᲔᲠᲘᲰᲘ ᲓᲐ ᲚᲘᲑᲔᲠᲐᲚ-ᲑᲣᲠᲟᲣᲐᲖᲘᲣᲚᲘ ᲔᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲮᲠᲝᲑᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡ ᲡᲐᲖᲠᲣᲜᲐᲕᲡ ᲑᲔᲚ�გᲘᲘᲡ ᲥᲕᲐᲜᲐᲮᲨᲘᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲚᲝᲠᲔᲜᲘᲡ ᲚᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲛᲐᲓᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲜᲐᲠᲩᲣᲜᲔᲑᲐ ᲨᲔᲐᲓᲒᲔᲜᲓᲐ; თავის მთავარ მოწინააღმდეგედ ის ფრანგ-ინგლისელთა ლაშქარს სთვლიდა.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲡᲣᲚ ᲡᲮᲕᲐ ᲐᲖᲠᲘᲡ ᲣᲜᲓᲐ ᲘᲧᲝᲡ. რუსთა ძრწოლას უწოდებენ მას გერმანელები არა მარტო მიტომ, რომ ორი წლის განმავლობაში განუწყვეტლივ რუსეთის წინააღმდეგ მოქმედობდა, არამედ მიტომაც, რომ ის რუსეთს აღიარებს გერმანიის უპირველეს მტრად. მას ჰგონია, რომ მსოფლიო ომის ბედი რუსეთ-გერმანიის დუელით გადასწყდება, რომ სხვები მხოლოდ მეორე ხარისხოვანი მსახიობების ან ფიგურანტების როლს ასრულებენ ბრძოლის ასპარეზზე. მისი შეხედულებით გერმანიამ და მისმა მოკავშირეებმა უარი უნდა სთქვან ბელგიის და საფრანგეთის ჩრდილო დეპარტამენტების ანექსიაზე და პოლონეთ-სერბიის შემოერთებით დაკმაყოფილდნენ.

ᲰᲘᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘ ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲝᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠ ᲡᲓᲒᲐᲡ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲬᲠᲔᲔᲑᲨᲘ. მას ᲒᲮᲐᲠᲡ ᲣᲤᲔᲠᲘ ᲙᲐᲜᲪᲚᲔᲠᲘ ᲑᲔᲢᲛᲐᲜ ᲰᲝᲚᲕᲔᲒᲘ, ᲤᲘᲜᲐᲜᲡᲗᲐ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘ ᲰᲔᲚᲤᲔᲠᲘᲰᲘ ᲓᲐ ᲚᲘᲑᲔᲠᲐᲚ-ᲑᲣᲠᲟᲣᲐᲖᲘᲣᲚᲘ ᲔᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲛᲮᲠᲝᲑᲘᲚᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡ ᲡᲐᲖᲠᲣᲜᲐᲕᲡ ᲑᲔᲚ�გᲘᲘᲡ ᲥᲕᲐᲜᲐᲮᲨᲘᲠᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲚᲝᲠᲔᲜᲘᲡ ᲚᲘᲗᲝᲜᲘᲡ ᲛᲐᲓᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲜ

ომის დეპეშები

5—6 ენკენისთვე.

უმაღლეს მთავარსარდლის შტაბისა

პეტროგრადი. დასავლეთის ასპარეზზე არსებითი რამ ცვლილება არ მომხდარა.

კავკასიის ასპარეზზე ოსმალთა შემოტევა სოფ. ადისის მიდამოებში მოიგერიეს.

—

პარიზი. საღ. ოფიც. ცნობა. სომას ჩრდილოეთით ფრანგები ზარბაზნებს უშენდნენ გერმანელების სანგრებს. სოფ. ვერმანდოვილერი და ბერნი ფრანგებმა დაიპყრეს, ხოლო ადგილ-ადგილ კიდევ ბრძოლაა. ვერმანდოვილერ-დენეკურსა და დენეკურ-გეჟბერნის შორის მთელი მიდამო ცხარე ბრძოლის შემდეგ ფრანგების ხელში გადავიდა. ეს ადგილები რამდენიმე წუთება ძლიერ გამაგრებულ სანგრებით იყო დაქსელილი. დენეკურის გარშემო ბრძოლა გრძელდება. ბერნსა და მარლეს შუა ფრანგებმა რამდენიმე თხრილი აიღეს. დაატყვევეს 700 გერმანელი, მათ შორის 17 აფიცერი.

ლონდონი. ინგლისის მთავარ ბანაკის ცნობა. საფრანგეთის ასპარეზზე ინგლისელებმა ანკარის სამხრეთით გუშინდელს აქეთ 6 ვერსით წინ წაიწიეს. წაიყვანეს 1700 ტყვე, მათ შორის 51 აფიცერი. დავლად დარჩათ 6 ზარბაზანი და 50-ზე მეტი ტყვიისმფრქვეველი, დიდძალი სამხედრო მასალა. აქ მოსპეს მტრის 15 ჰაეროპლანი. 2 ენკენისთვეს მოსპეს დაბმული შარი. ინგლისელებს ექვსი საფრენი დაუღუპეს.

ლონდონი. სალუნიდან გადმოცემული სერბიელთა ოფიციალი ცნობა. 2 ენკენისთვეს სერბიელებს ინგოლენთან იერიშები მიჰქონდათ. აქ მთაგორიანი ადგილია და მოქმედება მეტად ძნელია. ციცაბო კლდეებზე სეირდებათ აფოფხება. ფლოსინთან მდგომარეობა ხელს უწყობს სერბიელებს. მტერი დიდად ზარალობს. სერბიელებმა ორი ყუმბარის მტყორცნელიც ხელთ იგდეს.

რომი. მთავარ ბანაკის ცნობა. 3 ენკენისთვეს ველში კოალბასა და მაორას შუა მოპირდაპირემ იერიში მიიტანა, მაგრამ მოიგერიეს. ფიემეს (ავიციოს) ველში ალპიელმა მსროლელებმა და მონტროზას ბატალიონმა იერიშით აიღეს 2318 ადლის სიმაღლე, კაურიოლის მთის ჩრდილო აღმოსავლეთის კალთებზე. აქ 100 ჯარისკაცი დაატყვევეს. კარსოზე, ვალონის აღმოსავლეთით იტალიელებმა მოპირდაპირეს შეუტიეს და მარცხენა მთაზე აიღეს სან-გრადოს სიმაღლე. სამხრეთით აიღეს მოკვიელის მახლობლად და ოპაკიასელის აღმოსავლეთით მდებარე თხრილები. წაიყვანეს 1077 ტყვე, მათ შორის 20 აფიცერი.

პეტროგრადი. გამოცხადდა უმაღლესად დამტკიცებული დებულება მინისტრთა საბჭოსი, რომლითაც იკრძალება გერმანული ენის სწავლება. გამცხადდა აგრედვე დებულება, რომლითაც განმარტებულია ომიანობის გამო ჯარის მოსათავსებლად დათმობილ ბინების ქირის გაღება.

ლონდონი. საფრანგეთის ასპარეზზე მყოფ ინგლისის მთავარ ბანაკის ცნობა. ჰაერში ბრძოლის დროს მოპირდაპირის ერთი საფრენი მოვსპეთ. ჩვენი სამი საფრენი აღარ დაბრუნებულა.

პარიზი. დღის ცნობა. სომას ჩრდილოეთით ფრანგებმა აიღეს ფლერის აღმოსავლეთით მდებარე თხრილები და მტრის იერიშიც მოიგერიეს. სომას სამხრეთით, მოპირდაპირემ ბერნის აღმოსავლეთით და დენეკურის სამხრეთით ღამე მოიტანა იერიშები. აქ მტერმა სამჯერ შემოგვიტია, მაგრამ დიდის ზარალით უკუვაგდეთ. ბერნის აღმოსავლეთით ფრანგებმა კიდევ წინ წაიწიეს. აგრედვე წაიწიეს დენეკურის აღმოსავლეთითაც. დენეკური ეხლა ალყა შემორტყმულია.

ტყვეთა რიცხვი 1200 უდრის. 10 ტყვიის მტყორცნელიც ხელთ იგდეს ფრანგებმა. ბერნთან, ტყვეთა სიტვით, გერმანელებს თითქმის მთლად გასწყვეტიათ 2 ბატალიონი.

პორუჩიკმა ტაიასკონმე მეხუთე საფრენიც დაუღუპა მოპირდაპირეს. საფრენი დენეკურთან დაეცა. იმავე დღეს გერმანელებს 7 ჰაეროპლანი დაუღუპა მფრინავმა გერტომ. ფრანგების საფრენთა ესკადრამ ადგ. ნანტილულას 12 ყუმბარა ესროლა, ხოლო ვილარ-კარმონელსა და ორნის 33 ყუმბარა. ზარალი თვალსაჩინო მიაყენეს.

ირკუტსკი. პეტროგრადში მიმავალმა იაპონიის პრინცმა კან-ინმა გაიარა. სადგურზე გუბერნატორი მეგება.

ტელეგრაფი. გერმანეთიდან ინვალიდ რუსების გზავნა განახლდა. მოვიდა 228 კაცი, მათ შორის 20 აფიცერია.

ლონდონი. საფრანგეთში მყოფ ინგლისის მთავარ ბანაკის ცნობა. ანკარის სამხრეთით მოპირდაპირემ რამდენჯერმე მედგრად შემოგვიტია, მაგრამ მოვიგერიეთ. განსაკუთრებით მედგარი იყო ფლერის ჩრდილოეთით შემოტევა. მოპირდაპირე დიდის ზარალით მოვიგერიეთ. ფლერისა და მარტენპიუბის შუა, სადაც მტერი გვიტევდა, ჩვენმა ორმა ბატალიონმა იერიში მიიტანა ფუროს ტყის მიმართულებით. აქ გაშლილ ველზე ხელჩართული ბრძოლა მოხდა. გამარჯვება ჩვენ დაგვრჩა. მოკეს ფერმის ჩრდილოეთით პოზიციები გავამაგრეთ.

ქურნალ-გაზეთებიდან

სპარსეთში.

„კავკაზ"-ის თანამშრომელი პ. დ. ენზელიდან იწერება: „აქ მდგომარეობა თუმცა საგონებელში ჩამგდებია, მაგრამ უიმედო კი არ არის. სპარსეთში ჩვენი სახელოვანი ჯარის მიერ განცდილი მარცხი ვაჟკაცურს სულს ვერ ჩაუკლავდა ჩვენს მამაც მეომრებს, მით უმეტეს, რომ უკან დახევა არც ბრძოლის ველიდან გაქცევას ნიშნავს არც დამარცხებას, არამედ ეს არის მრავალ-რიცხოვან მტრის წინაშე ჩვეულებრივი სტრატეგიული ნაბიჯი. ეხლა უფრო ახლო ვართ ჩვენს მთავარ საკვებ ყაზვინთან. ოსმალები კი დაჰშორდნენ ასეთს საკვებ ადგილს ქერმანშაჰს და უფრო უარეს პირობებში ჩაცვივდნენ.

თუნდაც ჩვენი ჯარი იძულებული გახდეს დასტოვოს ყაზვინი და თეირანიც, როგორც ეს 1915 წელს მოხდა, ეს მხოლოდ დროებითი მოვლენა იქნება და ისევ მალე გავდევნით სპარსეთიდან ოსმალებსა და გერმანელებს. სპარსეთში ხალილ-ფაშას ჰყავს დაახლოვებით 23 ათასი გაწრთვნილი ქვეითა ჯარი, 3000 ცხენოსანი და 12 ათასამდე ქურთები და ქერმანშაჰ-ქურთისტანის თემურის ჯარის კაცი. ჯარში ბევრი გერმანელი აფიცერია.

ამერიკის შიში.

ჩრდილო ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა 1917 წლით ხარჯთ-აღრიცხვაში შეიტანეს ერთ მილიარდ ნახევარ მანეთამდე სამხედრო საჭიროებისათვის. „პეტ. ვედ"-ის აზრით ასეთი დიდი თანხის გადადება გერმანეთის შიშით არის გამოწვეული.

შუმსკის აზრი.

ვერავინ იტყვის, ვითომც, გერმანეთს ცოცხალი ძალა შემოჰკლებოდეს. მარქაფა ჯარის გამოლევა, სათადარიგო ჯარის გამოლევას როდი ჰნიშნავს. განა 70 მილიონიან გერმანეთს 2 წლის ომი ხელიდან გამოაცლიდა ეგოდენ ცოცხალ ძალას, რომ „უკანასკნელ კაცზე" მომდგარიყოს მისი საქმე... გერმანეთის პირველხარისხოვანმა ჯარმა ვერ შესძლო მოკავშირეთა მოტეხვა და სათადარიგოდ გაყვანილი მშვიდობიანი მოქალაქეები როგორღა შეიძლებენ ამას? მით უმეტეს, რომ შეიარაღებული მოქალაქე მუდამ თავგამოდებით იბრძვის თავისი სამშობლოს და კერიის დასაცავად, მაგრამ დაპყრობითი ომის საწარმოებლად კი არ გამოდგება. ამიტომ საფიქრებელია, რომ ჰინდენბურგი დაპყრობითს ომს ვერ აწარმოებს ასეთი „შეიარაღებულ მოქალაქეებით"... ქვეყნების დასაპყრობად ალექსანდრე მაკედონელს და ნაპოლეონს მიჰყავთ რჩეული მეომრებისაგან, დარაზმული კორპუსები და არა „შეიარაღებული ხალხი". მეორეც, ჰინდენბურგი ხომ ალექსანდრე მაკედონელიც არ არის.

გერმანელთა ჯარი გალიჩთან.

გერმანელებს საფრანგეთის ასპარეზიდან იმდენი ჯარი გადმოუყვანიათ, რომ გალიჩთან, სადაც ავსტრიელთა ბრძოლის პირია, ეხლა მხოლოდ გერმანელების ჯარით არის სავსე.

ბულგარელები კავალაში.

ბულგარელებმა მოიწადინეს ქალაქ კავალაში შესვლა, მაგრამ ბერძნებმა ნება არ მისცეს. კავალას სიმაგრეთა ნაწილი ბულგარელებს უჭირავთ.

ფალკენჰაინის გეგმა

ბერლინიდან უკანასკნელ მოსულ ცნობით ცოტაოდენად ნათელი ეფინება ფალკენჰაინის გადადგომის საკითხს და იმ აზრთა სხვადასხვაობას, რომელსაც ადგილი ჰქონია გერმანეთის მაღალ წრეებში.

გენერალი ფალკენჰაინი თურმე წინადადებას იძლეოდა სრულიად შეეცვალნათ ომის გეგმა, რომელ გეგმასაც დღემდე მთავარი შტაბი მისდევდა. კაიზერმა ყოველი წარდგენილი მოსაზრება არ დაადასტურა.

გენერალი ფალკენჰაინი თურმე უმტკიცებდა, რომ ბოლგარეთს მოკავშირე ჯარის ორი მხრიდან მიწოლით განადგურება მოელის და რადგან მოკავშირენი სამხრეთ ჩრდილოეთიდან იერიშებს მოიტანდნენ, ოსმალეთს მოსწყვეტავდნენ. ამის გამო ფალკენჰაინი თავიდანვე იმ აზრისა ყოფილა, რომ ბალკანეთზე ბრძოლას თავი გავანებოთო. მისის წინადადებით გალიციის დიდი ნაწილი უნდა დაეტოვებინათ, მდ. ბუგის ხაზზე გამაგრებულიყვნენ და ამით ფრონტი შეემოკლებინათ. ამასთანავე ერთად ფრონტი უნდა შეემოკლებინათ რუმინეთის ასპარეზზე და მოგერიებით ტაქტიკას დასდგომოდნენ ორშოვ-დორნა-ვატრის ხაზზე.

რაც შეეხება დასავლეთ ფრონტს, ფალკენჰაინი წინადადებას იძლეოდა სასწრაფოდ დაეკალნათ საფრანგეთის დაპყრობილი ადგილები და თავდაცვის ტაქტიკას დასდგომოდნენ ნიუპორტიდან დაწყებული ლონგვამდე საფრანგეთ-ბელგიის და საფრანგეთ-გერმანეთის საზღვრის გასწვრივ.

ფალკენჰაინის აზრით ასეთის გეგმით ბრძოლა ხელსაყრელი იქნებოდა და მოკავშირე სახელმწიფოთა ჯარი გერმანეთისას ვერაფერს დააკლებდა.

ჰინდენბურგმა თურმე ეს გეგმა არ მოიწონა და განაცხადა: ეგ ლაჩრობის მომასწავებელია. ჰინდენბურგს კაიზერიც მიემხრო და ფალკენჰაინი გადააყენეს.

სხვა ცნობით, თვით ჰინდენბურგს სურს ფრონტი შეამოკლოს, რათა საშუალება მიეცეს და აღმოსავლეთ ფრონტზე აუარებელი ჯარი გადმოსხას.

უპანასკნელი დეპეშები

იმის გამო, რომ ფილანდია ომში მონაწილეობას არ იღებს, „ნოვოე ვრემია" აღნიშნავს: ჯერ კიდევ დრო არის, ისიც ჩავაბათ ომშიო. ჩვენ თუ ყირგიზები ომში გავიწვიეთ, შეგვიძლიან ფინებიც გავიწვიოთ და ფინეთის მომავალი იმაზეა დამოკიდებული, ბული, თუ ამ გაწვევას როგორ შეხვდებაო.

—

კილიაკიტიდან დასავლეთით ოსმალებს იერიშების მოტანა დაუწყვიათ. როგორც ამბობენ, ამ ადგილებში ანგორასა და სიჯახიდან ოსმალებს მაშველი ჯარი მოსვლიათ. „ცნობაა აგრეთვე იმისა, რომ მოსულის მიმართულებით ოსმალებმა მაშველი ჯარი მიიყვანეს და ამის გამო დაიწყეს აქტიური მოქმედებაო.—რაც შეეხება დასავლეთ ფრონტს, თუმცა ამ ბოლო დროს შესამჩნევი ცვლილება არ მომხდარა, მაგრამ ეს იმას არა ჰნიშნავს, მოწინააღმდეგე სრულებით მიწყანარებული იყოს. არის აქა-იქა ხელჩართული შეტაკება და ხანდახან ეს ბრძოლა უმწვერვალეს სიმძაფრემდე ახწევს. არის აგრეთვე იმის ნიშნები, რომ ორივე მხარე ახლო მომავალში დიდ ბრძოლას დაიწყებენ: გაზეთების ცნობით დორნა ვატრის და კაპულას მიდამოებში (ავსტრიის ჩრდილოეთის საზღვარზე) მოწინააღმდეგე თავგამოდებით წინააღმდეგობას ეწევაო. ამ მიდამოებში შეუნიშნავთ, რომ გერმანელებს გალიციის და ვოლინის ფრონტიდან გადმოუსხამთ ჯარი და მათ ნაცვლათ ავსტრია-ჰუნგრეთში ახლად შედგენილი ჯარი გაუგზავნიათო.

—

სატახტო გაზეთების ცნობით, კავალის გარდა, საბერძნეთს აზრად აქვს გერმანეთ ბულგარეთს დრამა და სერესა გადასცეს და თუ კვლავ საჭირო შეიქმნა საბერძნეთის სხვა ტერიტორიაც გადაეცემა და საბერძნეთის ჯარი ათინაში დაბრუნდებაო.

—

მეორე გაზეთი იტყობინება: 500 მეომარი და 50 ოფიცერი კავალის გარნიზონისა, უდიდესი ნაწილი დრამის გარნიზონისა და 16 და 20 პოლკი სერესის გარნიზონისა ბულგარელებმა ტყვედ ჩაიგდესო.

—

ბულგარელებმა კავალაში 10 მილიონის თუთუნი და 50 მილიონის სხვა სანოვაგე ხელთ ჩაიგდეს.

—

„რეს. სლ." ატყობინებენ: ბულგარელები თავგამოდებით და მამაცად იბრძვიან. არ არჩევენ არც რუსს, არც სერბს და არც რუმინელსაო. კარგად არიან შეიარაღებულნი და ძლიერი არტილერია ჰყავთო.

—

რუმინელები დიდს რყევაში არიან. ცოტაოდენ თამამად თავს ტრანსილვანიის რაიონში მცხოვრებნი იქერჭნო.

—

ამ ბოლო დროს მთავრობის წრეებსა და სატახტო პრესაში დიდი კამათი, მსჯელობა და აზრთა გაზიარება სწარმოებს პურის სიძვირის გამო. მრავალი კრებები ჰქონდათ სასურსათო საქმის მომწესრიგებელთ და დიდის ჩხუბისა და დავიდარაბის შემდეგ თორმეტმა ხმამ შვიდის წინააღმდეგ დაადგინა: ფუთი ჰვავი 1 მ. 65 კ. ხორბალი—2 მ. შვრია—1 მ. 75 კ ქერი—1 მ. 40 კ.

—

კავალის დაპყრობის დღეს ათინის გაზეთი „სამშობლო" სამგლოვიარო არშიით გამოვიდა.

ახალი ამბავი

სასახლეში.

— გენ. ლ. თ დი გ. ი. ჯამბაკურ ორბელიანი ტრაპიზონიდან დაბრუნების შემდეგ წარუდგა მეფის ნაცვალს დიდ მთავარ ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძეს. მათ უმაღლესობამ დარბაზობის შემდეგ თ-დი ორბელიანი სადილზე მიიწვია.

ქართული დაწესებულებანი.

— პეტროგრადის ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების თავმჯდომარემ ალ. დ. ქორქიამ აცნობა თბ. ქ. საქველმოქმედო საზოგადოების გამგეობას, რომ ავსტრო-ვენგრიაში მყოფ ქართველ ტყვეებისაგან მრავალი წერილი მოგვდის პურის მიწვდის შესახებ. პეტროგრადის საზოგადოება აცნობებს ამასთანავე, რომ საუცხოოდ აქვს მოწყობილი პურის მიწვდის საქმე შვეიცის წითელ ჯვრის კომიტეტს, რომლის რწმუნებულიც დანიშნულ ადგილამდის მისდევს ხოლმე პურის ტრანსპორტს. ატყობინებს რა ამას პეტროგრადის საზ. გამგეობა სთხოვს თბილისისას დახმარებას. თბ. საქველმოქმედო საზ. გამგეობამ დაადგინა გაეგზავნოს პეტროგრადის საქველმოქმედო საზ. გამგეობას დეპეშით ის 500 მან., რომელიც ამას წინად პურის შესაძენად იყო გადადებული.

— საჭიროა ფერშალი და ბებია ქალი ს. ჩურუქსის საავადმყოფოსათვის. მსურველთ უნდა მიმართონ თხოვნით ბათომის რაიონულ განყოფილებას.

— ფულის შეგროვების დღე. მთავარი გამგეობა ქ. საქველმოქ. საზოგადოებისა ფულის შეგროვებას ყულაბებით თვის თანხის გასაძლიერებლად აწყობს თბილისში 17 ენკენისთვეს. გარდა ამისა გამგეობამ დაადგინა მისწეროს ყველა ფილიალ განყოფილებებს, რომ ამავე დღეს მოაწყონ ფულის შეგროვება განყოფილებათა გამგეობათ ამავე მიზნით.

— ახალი ბანკი. ბ-ნმა იაკობ მანსვეტაშვილმა პეტროგრადიდან აცნობა ახალი ბანკის მთავარ საორგანიზაციო კომიტეტს, რომ ფინანსთა სამინისტროს საჭიროდ მიაჩნია ამ ბანკს დაერქვას „ამიერ კავკასიის სავაჭრო სამრეწველო ბანკი", რადგან „კავკასიის ბანკი" სახელად უკვე მითვისებული აქვს ყოფილ „თბილისის კომერციულ ბანკსო".—აღნიშნულ მთავარ საორგანიზაციო კომიტეტს მოუვიდა ბ-ნ აკაკი ხოშტარიასაგან 201.600 მანეთი, რომელიც შეადგენს 1.600 აქციის 50%-ს. კომიტეტმა დაავალა ბ-ნთ ი. მანსვეტაშვილს, აკ ხოშტარიას და ი. ლორთქიფანიძეს შეეცადნონ, რომ ფინანსთა სამინისტრომ ჩქარა დაამტკიცოს ბანკის წესდება. ბ-ნნი მანსვეტაშვილი და ხოშტარია ეხლაც პეტროგრადში იმყოფებიან, ხოლო ბ-ნი ლორთქიფანიძე 4 ამა თვეს გაემგზავრა იქ.

— „მეურნის" წევრთა კრებაზე არჩეულმა საგანგებო კომისიამ 3-ს ამა თვეს ხელახლა გადაათვალიერა თავისი წინანდელი დადგენილება და საბოლოოდ გადასწყვიტა, რომ საზოგალოების გამგეობის იმ წევრს, რომელიც მაღაზიისა და საერთოდ სავაჭრო ოპერაციების გაძღოლას იკისრებს, წლიურად დაენიშნოს 1.800—2.400 მან., ხოლო დანარჩენ წევრებს გამგეობისას ხუთ-ხუთი მანეთი თითო კრებაზე დასწრებისათვის, მაგრამ არა უმეტეს 5 მანეთისა კვირაში. გამგეობის წევრს, რომელიც საზოგადოების საქმეებისა გამო სადმე გაიგზავნება, შესაფერისი სასყიდელი უნდა მიეცეს დღიურ ხარჯების დასაფარავად. კომისიის დადგენილება განსახილველად წარედგინება საზოგადოების კრებას, რომელიც უნდა მოხდეს მომავალ კვირას 11 ამა თვეს.

— გუდაუთის სკოლა. სამოსწავლო ოლქის აზრუნველის კანცელარიამ სარწმუნოდ გადმოგვცა, რომ გუდაუთის სკოლის დაარსების ნებართვას ამ დღეებში მიიღებს წერა-კითხვის საზოგადოებაო.

— ქართულ სახოფ. სამ. საზოგადოებასთან არსებულ საკოოპერაციო სექციის ინსტრუქტორი ბ-ნი მ. ტოროშელიძე მიიწვია ქართლის მომხმარებელმა საზოგადოებამ ანგარიშების შესამოწმებლად და საჭირო რჩევა-დარიგების მისაცემად.

— მასწავლებლის ადგილი. ქ. წ. კითხვის საზოგადოების მთავარ გამგეობას განუცხადა მასწავლებელმა ქსენია კაკაბაძემ, რომ მოიდინახეს (ზუგდიდის მაზრა) სკოლაში ველარ წავალ მასწავლებლად. ამ რიგად აღნიშნულ სკოლაში მასწავლებლის ადგილი თავისუფალია.

— წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების მთავარი გამგეობის დადგენილების თანახმად, საზოგადოების მდივანი ბ-ნი ვ. ბურჯანაძე თელავში იყო წასული საზოგადოების იქაურ განყოფილების სარევიზიოდ. ბ. ბურჯანაძე რევიზიიდან უკვე დაბრუნდა თბილისში. როგორც მან გადმოგვცა, შემოსავალ-გასავლის ანგარიში სამაგალითოდ არის დაყენებული და შემოსავალი ამის გამო შესამჩნევად გადიდებულა წინა წლებთან შედარებით. განყოფილების წიგნის მაღაზიას აქვს ყოველგვარი სასწავლო წიგნები (ქართული და რუსული) და საკანცელარიო ნივთები. ყველა ადგილობრივი სასწავლებლები ამ მაღაზიაში ყიდულობენ სასკოლო ნივთებს. ჯამი დღიური ვაჭრობისა უდრის 400 მან. 1 ენკენისთვეს მაღაზიას გაუყიდნია 480 მანეთის ნივთები. განყოფილების გამგეობის მხრივ მაღაზიის მეთვალყურედ დანიშნულია ბ-ნი ნიკ. მამინაშვილი, რომელიც წელიწადში ორჯელ ფაქტიურ რევიზიას უკეთებს მაღაზიას. გამგეობის მოლარე ბ-ნი ივ. პაატაშვილი ყოველ დღე იბარებს მაღაზიაში შემოსულ ფულს და ბანკში ინახავს განყოფილების სახელზე. 5 ამა თვეს, ბ-ნ ბურჯანაძის თანადასწრებით, მოხდა განყოფილების გამგეობის კრება, რომელზედაც შემუშავებულ იქმნა წესები საწევრო გადასახადის შეკრებისა, ყულაბების შემოღებისა ფულების შესაგროვებლად და სხვა. ამავე კრებამ განიხილა საკითხი განყოფილების მასწავლებელთა ნივთიერ მდგომარეობის შესახებ და დაადგინა: მიემატოთ თითო მასწავლებელს 35% და ამ რიგად გამგეს მიეცემა თვიურად 54 მან. და მასწავლებელს თითოს 40 მანეთი.

— ქართულ სახოფლო სამეურნეო საზოგადოების საბჭო საადგილ-მამულო კომისიას სთხოვს ხარჯთაღრიცხვით გადადებულ თანხიდან საზოგადოების სასარგებლოდა 2.000 მანეთს, რომელიც მას სჭირდება სხვა და სხვა სამეურნეო გეგმის განსახორციელებლად.

— აჭარელთა ბავშვები ავლევის სკოლაში. ბათომის რაიონული განყოფილებამ აცნობა მთავარ გამგეობას, რომ ავლევის სამეურნეო სასწავლებელში მისაბარებლად უკვე გამოამგზავრა განყოფილებამ სამი აჭარელი ბავშვი: აბაშიძე, ზაქარაძე და ფალავა. განყოფილება სთხოვს მთავარ გამგეობას აცნობონ სასწავლებლის გამგეს თ-დ ამირეჯიბს ეს ამბავი და თანაც ეუწყოს ფთხილად მოექცნენ მათ რელიგიურ მოთხოვნილებებს. თანახმად ამ ცნობისა მთავარ გამგეობამ გუშინვე აუწყა დეპეშით ეს ამბავი თ-დ ამირეჯიბს.

— სესხის მიცემა ომისგან დაზარალებულთ. ქართ. საქვ. მოქ. საზ. გამგეობამ პეტროგრადის ცენტრალურ სესხის მიმცემ კომიტეტისაგან დროებითი წესდება მიიღო სესხის მიცემის შესახებ ომში დაზარალებულ მცხოვრებთათვის. კომიტეტი სთხოვს აუწყოს მთავარ კომიტეტს, ვისზედ და რა სახით გაუცია მთავარ გამგეობას სესხი.

— წლიურ ანგარიშის დამტკიცება. ქ. ს.-ქ. საზ. მთავარ გამგეობის სარევიზიო კომისიამ 5 ენკენისთვეს განიხილა და დამტკიცა საზოგადოების 1915 წლის ანგარიში, რომელიც უკვე გადაეცა დასასტამბათ.

მთავრობის დაწესებულებანი

— მასწავლებლების ჯამაგირების მომატება. მეფის ნაცვლის საბჭომ უკვე მიიღო სახელმწიფო საბჭოსა და სათათბიროს მიერ მოწონებული და უმაღლესად დამტკიცებული კანონი, ქალთა გიმნაზიებში, პროგიმნაზიებში და სხვა საშუალო სასწავლებლებში (სახალხო განათლების სამინისტროს უწყებისა) მოსამსახურეთა ხუთი წლის ზედმეტ დამსახურობის დამატებით ჯამაგირებისა და პენსიების შესახებ.

— მოხელეთა კოოპერატივში. მოხელეთა კოოპერატივის საზოგადოებამ დაადგინა: აწარმოოს ვაჭრობა ნაღდ ფულზე და საქონელი არა წევრთაც მიეყიდოს. საპაიო ფულის შემოტანა 3 თვის განმავლობაში შეიძლება. წევრთა-ობა ღირს 200 სულს უდრის 3 ა-ფ. 100 მანეთ ღირს. შესასვლელი 1 მანეთი. ხვალ 8 ენკენისთვეს დანიშნულია გაგრძელება საზოგადო კრებისა, გამგეობის და სარევიზიო კომისიის წევრთა ასარჩევად.

— სახლის ქირების კრიზისი. თბილისის გუბერნატორმა შემდეგი განცხადება მიიღო თბ. ქალაქის მოურავისაგან:

„კავკასიის სამხედრო ოლქის უფროსის მიერ გამოცემულ სავალდებულო დადგენილებაში არ არის გათვალისწინებული, თუ რა ფასები უნდა დაწესებულიყო იმ ოთახებზე, რომელიც 1915 წ. 1 იანვრიდან პირველად ქირავდებოდა.

ერთის მხრივ ცხოვრების გაძვირებამ და მეორეს მხრივ ქალაქში უბინაობამ აიძულა მრავალი ბინის პატრონები თავის მხრივადაც ოთახები გაექირავებინა. აღმოჩნდა, რომ ამ ოთახებში ბინის პატრონები ერთი სამად მეტ ქირას იღებდნენ, ვიდრე მათგან დაქირავებული ბინა ღირდა. ქალაქის საბინაო კომისიაში აუარებელი საჩივარი შემოდის ბინის პატრონებზედ. საბინაო კომისია კი მოკლებულია ყოველგვარ სახელმძღვანელო მოსაზრებას ერთი რაიმე გადაჭრილი ფასი დააწესოს. მოგახსენებთ რა ამას, მაქვს პატივი ვთხოვო თქვენს აღმატებულებას, აღძრათ კავკასიის უმაღლესი მთავრობის წინაშე შუამდგომლობა, რომ საბინაო კომისიას მიენიჭოს უფლება ფასების დაწესებისა იმ ოთახებზე, რომელიც 1915 წლის 1 იანვრიდან პირველად ქირავდებოდა იმ ფასებთან შეფარდებით, რასაც მთელ ბინაში იხდის ბინის გამქირავებელი.

სასულიერო უწყებაში.

— თბ. სას. სემ. რექტორად, ნაცვლად არქიმანდრიტ მელქისედეკისა, სამრევლო სკოლების საოლქო მეთვალყურე დეკ. ორეხოვი ინიშნება.

— ქუთაისის სას. სემინარია. თბ. სასულიერო სემინარიის პირველ 3 კლასის პარალელური კლასები ამ დღეებში გადააქვთ ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელთან. სამთავე კლასში სულ 150 მოწაფე ირიცხება.

— სწავლის დაწყება. გუშინ თბ. სასულიერო სასწავლებელში სწავლა დაიწყო. სასულიერო სემინარია ისევ სათავად-აზნაურო გიმნაზიაში იწყებს მეცადინეობას ნაშუადღევის 5 საათიდ.

ქალაქის დაწესებულებანი.

— წყაროს წყალი. დუშეთის მაზრიდან დაბრუნდა მთელი კომისია, რომელიც ბულაჩაურის, მუხრანის და ნატახტარის წყაროების დასათვალიერებლად იყო გამგზავრებული. კომისიამ მდინარე ქსნ-ს გავლენა აღმოაჩინა ამ წყაროებზე. ცალკე მოხსენებას ეს კომისია დაწვრილებით წარუდგენს ქალაქის ბიუროს ამ დღეებში.

— ხოლერა. 5 ამა თვეს დილის 8 საათზე, ქალაქის ლაზარეთში № 40 იმყოფებოდა ხოლერიანი 112, მიიმატა 4 და გადაიცვალა 4 კაცი, იმავე დროს ლაზარეთში იმყოფებოდა ხოლერის ნიშნებით 4, მიემატა 3 და გამოირიცხა 1 კაცი, 6 ენკენისთვეს, დილის 8 საათზე, ლაზარეთში იმყოფებოდნენ: ხოლერიანი 112 და ხოლერის ნიშნებით 6 კაცი.

— გადამდებნი სნეულებანი. 6 ენკენისთვეს, დილის 8 საათზე, ქალაქის საავადმყოფოში ირიცხებოდნენ: ქუნთრუშიანი 69, ხუნაგიანი 9, ყვავილიანი 7, სახადიანი 18, საოფლიანი 168, მუცელათი 14 კაცი.

— სანიტარო თათბირი. 5 ენკენისთვეს, საღამოს მოხდა კრება ქალაქთა-თვითმართველობის კომისიისა, რომელიც დავალებული აქვს სანიტარულ ღონისძიებათა განხორციელება. თავმჯდომარეობდა ქალაქის გამგეობის წევრი ა. მ. არღუთინსკი, რომელმაც კრებას წარუდგინა ხოლერის გავრცელების ანგარიში და მოახსენა ის ღონისძიებანი, რომელნიც მიღებულ იქმნა ეპიდემიის წინააღმდეგ. სამკურნალო სასანიტარო ინსპექტორის თანამდებობის აღმასრულებელმა ექ. იგიტიანმა კრებას წარუდგინა შედარებითი ცხრილი ხოლერის მძვინვარეობისა შარშან და წლეულს. როგორც ამ ცხრილიდან სჩანს, წლევანდელ ხოლერას ისეთი სასტიკი ხასიათი არა აქვს, როგორც შარშან. წარსულ წელში თბილისის საავადმყოფოში წოლილა 558 ხოლერიანი, წლეულს კი ჯერ-ჯერობით საავადმყოფოში მიუყვანიათ 245 კაცი, რომელთაგან 84 ჯარისკაცია და სხვა კუთხეებიდან ჩამოსული 24. შარშან ხოლერიანთა რიცხვიდან გარდაცვლილა 60 პროცენტი, წლეულს კი ჯერ-ჯერობით

ღრმად დამწუხრებულნი თავადი ლუარსაბ პა[illegible]ძე, კნეინა ნინო ზაქარიას ასული, შვილებითურთ—თამაია, ნ[illegible] შალვა და მარგარიტა—აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, პლისა—ძმის, მეორისა მაზლის და დანარჩენთა ძის

თავ. სპირიდონ პაპა[illegible] ძის
ნიჟარაძის

უეცრივ გარდაცვალებ[illegible]

დაკრძალვა მოხდება დღეს, წმინდა ნინოს სლაოზე, 11 საათზე.

გარდაცვლილია 38 პროცენტი. კრებამ დაადგინა: 1) სთხოვოს ქალაქის საბჭოს, რომ აღძრას შუამდგომლობა მთავრობის წინაშე შესახებ საჭირო თანხის გადადებისა სასანიტარო ღონისძიებათა განსახორციელებლად; 2) სთხოვოს სამხედრო მთავრობას მომეტებული თვალ-ყური ადევნოს სამხედრო ტრანსპორტების ბინებს; 3) სთხოვოს საგუბერნიო ექიმს სანიტარული ღონისძიებანი მიიღოს ქალაქის განაპირა ადგილების გასასუფთავებლად.

სასწავლებლები.

— სახელმძღვანელოებით ვაჭრობა. დაიწყო სამოსწავლო წელი და წიგნის მაღაზიებს აუარებელი მოწაფე მიაწყდა. ნახმარ წიგნებით მოვაჭრეებს, ქვაშვეთის ეკლესიის დასწვრივ, იმდენი მუშტარი მიაწყდა, რომ ტევა არ არის არამც თუ მაღაზიებში, გარშემო ქუჩებშიაც. თითქმის მთელი ეს ქუჩა მოწაფეებს უჭირავთ და კაცს რაღაც დღეობას მოაგონებს. წიგნებით მოვაჭრენი ბევრ სახელმძღვანელოზე უარს ეუბნებიან, ჯერ არ მიგვიღია, გზაში არის დარჩენილიო. „ნოვი რეჩის“ წიგნის მაღაზიის პატრონმა ი. დ. კიკნაძემ ოფიციალად აღძრა შუამდგომლობა სამოსწავლო ოლქის უფროსის წინაშე, მიშუამდგომლეთ—პეტროგრადში შეძენილი და უკვე ვაგონით გამოგზავნილი წიგნები დროზე მივიღოო. ბ-ნმა კიკნაძემ გუშინ ოფიციალი უწყება მიიღო სამოსწავლო ოლქის კანცელარიისაგან, რომელიც ატყობინებს, რომ სამოსწავლო ოლქის უფროსის განკარგულებით ეთხოვა სამხედრო მიმოსვლათა უფროსს, რომ თქვენი საქონელი წიგნებით დროზე იქმნეს მიღებულიო.

ვაჭრობა-მრეწველობა.

— შავი ქვის მადნის დამუშავება. ვ. ი. კუჩავას, დ. გ. ჩხენკელს და გ. ს. მაჭარაძეს ნება დართო კავკასიის უმაღლესმა მთავრობამ ს. თაბაგვარში (შორაპნის მაზრა), შავი ქვის მადნების დასამუშავებლად აიღონ იჯარით მიწის ნაკერი.

სომეხთა შორის.

— ლტოლვილი სომხები. სომეხთა დაწესებულებების ანგარიშით გაქცეულ სომეხთა რიცხვი უნდა უდრიდეს 274.000 სულს ამ რიცხვიდან 40 პროცენტამდე ბავშვები იქნებიან. ამიერ კავკასიის სხვა და სხვა კუთხეში შეხიზნული ყოფილა 46 ათასი ბავშვი სასკოლო ასაკისა.

— სომეხთა ცენტრალ კომიტეტს ჰქონია დაარსებული გადმოხვეწილთა შვილებისათვის 84 სკოლა, რომლებშიაც სწავლობს 3740 ბავშვი.

სხვა და სხვა ამბები.

— თბილისის გუბერნატორმა დაამტკიცა სოფ. ერთაწმინდის კოოპერატივის წესდება და იგი მომ[illegible]დებას შეუდგა. ახლმა ამხანაგობამ პირობა შეჰკრა თბილისის „მეურნესთან“, რომ გაგზავნოს მას გასასაღებლად სოფლის ნაწარმოები; სამაგიეროდ „მეურნემ“ მას უნდა მოიწოდოს ხოლმე სხვა-დასხვა საქონელი. აღნიშნულ სოფელში უკვე მთავრდება წყლის არხის გაყვანა. არხს აკურთხებენ 20 ამა თვეს. შემდეგ სოფელი შეუდგება საზოგადოებანოს მოწყობას, რომლის გეგმა შეადგინა ინჟინერმა ლ. ნ[illegible]. ეს პირველ აბანო იქნება ქართლის სოფლისა, რადგან ჯერ არც ერთს სოფელში აბანო არ არსებობს.

— წყაროების გამოკვლევა. ქალაქის თვითმართველობის საგანგებო ბიურომ და ქალაქის ინჟინრებმა—მუხარინსკიმ, ქურდიანმა და დისამიძემ, 3-სა და 4-სა ამა თვის დაათვალიერეს და გამოიკვლიეს ბულ[illegible]ურის წყაროები (დუშეთის მაზრა). მათის წინასწარ გამოანგარიშებით ბულაჩაურის წყაროებს შეძლიან მი[illegible]ცეს ქალაქს დღე და ღამეში ხუთმილიონ ნახევარი ვედრო წყალი. აღნიშნულმა პირებმა წყაროები დაათვალიერეს აგრეთვე ნატახტარსა და მუხრანში. გამოკვლევით-კი აქაურ წყაროების წყლის რაოდენობას შემდეგ გამოიკვლევენ.

— მიღებულ ცნობის მიხედვით ხოლერა კარგა ხანია მძვინვარებს ურმიაში, ერთი შემთხვევა ხოლერით ავად გახდომისა კავკავშიაც ყოფილა.

— ქარხ. გაზეთების ბედი ციხეში. ს[illegible]რვის საგუბერნიო ციხის უფროსმა [illegible]ბა ქართულ საქვ.-მოქმ. საზოგადო[illegible] გამგეობას რომ ქართული გაზები არ გადაეცემათ პატიმართ[illegible]ხად, ასე რომ ნუ გამოგზავნითოთ[illegible]ებიდან შეგიძლიანთ მოაწოდო[illegible]ტიმართ მხოლოდ „რუსკი ინკალ[illegible]“ და „პრავიტელსტვენი ვესტნიკი[illegible]“.

— ტრის ღამის მოძრაობიდან ქალაქის აში 1 მაისიდან 1 ენკენისთვემდესულა 35¹/₂ ათასი მანეთი, ქალაქ[illegible]ხარჯთ აღრიცხვა კი 45 მანეთში ნავარაუდევი, ასე რომ ღამის მოძრობა, რომ გაგრძელებულიყო 15 ენისთვემდე, ქალაქი 5000 მანეთს იაღებდა.

— კლის საზამთრო ბინები. როგორც[illegible]იგეთ, საზამთრო ბინები არ ექნებ[illegible]თბ. საკრებულოს, საარტისტო[illegible]ოგადოებას, რუსულს და ხარფუხი[illegible]ულებებს, რადგან მათი ზამთრის[illegible]ობები, ზოგი უკვე აღებულია [illegible] საჭიროებისთვის და ზოგსაც უკვ[illegible]ირებენ აღებას.

— მ[illegible] ამხანაგობა. ს. ხ[illegible]ის სოფლის[illegible]ომადგენლებმა შუამდგომლობ[illegible]ძრეს გუბერნატორის წინაშე, ს. [illegible]ში მომხმარებელ ამხანაგობის [illegible]ების შესახებ.

— ბინიკური ბალი მარიამობისთვეში თვალიერებია 32000 სულს, ხოლო 15ვრიდან ვიდრე 1 ენკენისთვემ[illegible]163000 სულს.

— ბ-მ. ტოროშელიძე, ინსტრუქტორ[illegible]ართულ სასოფლო-სამეურნეო საქ[illegible]ოების სააკოოპერაციო სექციისიერ[illegible]ბავრება სოფ. ქარელს იქაურ მ[illegible]ბელ ამხანაგობის საქმეთა გა[illegible]ნობად.

— ბ-არ. წითლიძე, გამგე ქართულ სალმოქმედო საზოგადოების სკოლებ[illegible] ბათომის ოლქში, ბათომიდან თ[illegible]ისს ჩამოვიდა სკოლების საქმეებ[illegible]ამო.

— შმლვიმელის ნაწარმოებთა კრიტიკ[illegible] განხილვა, ამ დღეებში უკვე [illegible]ომავრებია პატივცემულ მკვლევა[illegible] ჩვენის ქართული მწერლობისა [illegible]ნი ია. ვართაგავას, საერთო სათაური „შიო მღვიმელი და ბავშვთა სა[illegible]ო.

— კ[illegible]ასიის სასოფლო-სამეურნეო ს[illegible]ზადოებაში, გოგირდის მყიდველებთ[illegible]ანგარიშის გასწორება შეწყვეტილ 15 ენკენისთვემდე, რადგან საზოგ[illegible]ების კანცელარია გადადის ახლად [illegible]ეთებულ ოთახებში.

— [illegible]ს, 7 ენკენისთვეს, საღამოთი, ხვ[illegible]ნდელ დღესასწაულის გამო, ყოველ[illegible] გასართობი (წარმოდგენა, პროგ[illegible]ქტრი, მუსიკა) აკრძალულია.

— [illegible]ის კოოპერატივში ბლომად ეწ[illegible]ებიან წევრები; ამ დღეებში მოხდებ[illegible]ამფუძ[illegible]ებელი კრება; დღეს, 7 სექტ[illegible]ერს, საღამოს 8 საათზე, ჩერქეზ[illegible]ლის ქუჩაზე № 42, მოხდება საორ[illegible]ნიზაციო კომიტეტის წევრთა კრება.

— ბ[illegible]ზეთში, თბილისში მიღებულ ცნ[illegible]ების მიხედვით, არავითარი სურსა[illegible] ხანგაგ[illegible] არ მოიპ[illegible]ევება და თუ [illegible]დანმ[illegible] ვერ მოიტანეს, შიმშილი მოა[illegible]ლოდ[illegible]ელია.

— გ[illegible]. ლ[illegible]ბელიანის გამგზავრება. ჯ[illegible]ინ [illegible]ემგზავრა გორში სასანიტარ[illegible] და [illegible]ევაკუ[illegible]ციო უმაღლეს უფროსის[illegible] რწმ[illegible]ნებული გენერალ-ლ. თ-დი გ. [illegible]. ჯაბაკურ-ორბელიანი.

— ცეცხლი მსხვერპლი. გუშინ, 4 ენკენ[illegible]თვეს მიწას მიაბარეს ხოჯევანქის სასაფლ[illegible]ზე დედა და შვილი ცეცხლ[illegible] დაშ[illegible]ვარნი. ავლაბარში, რკინის გზის [illegible]ადგ[illegible]ლმა, სტეფანოვის სახლში, ყარაშ[illegible]ოთ წითელი ბადრიჯანი. ხარშვის დრო[illegible] ცეცხლი მოჰკიდებია კაბაზე. [illegible]ი[illegible]შველებია ცეცხლის გასაქრობად [illegible]ედ[illegible] და მასაც ცეცხლი წაჰკიდებია. [illegible]ველება ვერავის გაებედნა, რადგანა[illegible] დაბმულ ძაღლს აეწყვიტა და არავ[illegible] უშვებდა. ძაღლი რევოლვერით [illegible]ოუკლავთ. სტეფანოვის [illegible]ეულ[illegible] ძლ[illegible]ერ [illegible]ატივსაცემი ადამიანი იყო და [illegible]ალ[illegible] შვილებით და [illegible]ძალშვილიშვილ[illegible]ით სავსე. მხოლოდ უბედური [illegible]ვილი იყო ქვრივი, მას დარჩ[illegible] [illegible]ილი ობლები.

— კბილ[illegible] ექიმთა კრება. დღეს, საღამოს 8 საათზე, ფედოტოვის ბინაზე, უნდა მოხდეს კბილის ექიმთა კოოპერატივის კრება. ასარჩევია გამგეობის ზოგიერთი წევრი. აგრეთვე კრებამ უნდა გადაწყვიტოს საკითხი, არა წევრთ მიჰყიდონ თუ არა კოოპერატივის მაღაზიისათვის მიღებული საქონელი.

— ლექცია. დღეს საღამოს 8 ნახ. საათზედ ზუბალაშვილის სახალხო სახლში გრიგოლ ხაინდრავა წაიკითხავს ლექციას შემდეგ თემაზედ: „საერთაშორისო მსოფლიო ომი და ჩვენი ქვეყნის ეკონომიური მიმოხილვა“. დაახლოებით შინაარსი ასეთია. 1) დღევანდელი ომის ხასიათი. 2) სავაჭრო ურთიერთობა სახელმწიფოთა შორის. 3) რას ნიშნავს ზავი. 4) როგორ ზავს უნდა მოველოდეთ. 5) სად უნდა ვეძიოთ ზავის პირობები. 6) პატარა ერების თავისუფლება. 7) რა შეადგენს დღეს-დღეობით ჩვენი ქვეყნის ნივთიერ კეთილდღეობას. 8) რა აბრკოლებს ჩვენში მეურნეობის აყვავებას. 9) რა განსხვავებაა ჩვენსა და ევროპის პატარა ერთა შორის. 10) იყო თუ არა ჩვენი ქვეყანა ყოველთვის ჩამორჩენილი ეკონომიურად.

დ. ხუნი.

აქ არსებულმა ქალთა წრემ გადასწყვიტა პირველ ენკენისთვიდან გახსნას ქალთა პროფესიონალური სკოლა. სკოლა იქნება სამ წლიანი. სკოლაში მიიღებენ უსწავლელ ბავშვებსაც.

— ამ ხანად ხონში პურის დიდი კრიზისია. დღეს-დღეობით აცხობენ მესამე ხარისხის პურს. საკმაო პურს მეფურნეებში არ აცხობენ, ამისათვის პური დილითვე იყიდება და საღამოს კი აღარ იშოვება. როგორც ირკვევა, სამი დღის შემდეგ აქ ფქვილი არც ერთ მეფურნეს არ ექნება და პურის ცხობაც შესწყდება. საჭიროა ამ თავითვე ამ საკითხს ყურადღება მიექცეს.

— აქ ძლიერ გახშირდა საქონლის ქურდობა.

— მეეტლეების და მედილიჟნეების თავგასულობას საზღვარი არ აქვს. გაიგეს თუ არა, რომ სწავლა იწყებაო, იშოვნეს დრო და ასწიეს ფასი. თითო კაცის ბილეთი დილიჟანში ღირს 1 მ. 50 კ.

— კოოპერატივმა „იმედმა“ მიიღო 500 ფუთამდის ფხვნილი შაქარი, გრანქა იყიდება 20 კ. ამ მოკლე ხანში მიიღებს 3 ვაგონ ფქვილს. აგრეთვე კოოპერატივმა შეიძინა რვეულები, რომლებსაც სხვა ვაჭრებზედ უფრო ნაკლებ ფასად ჰყიდის.

ს. აჯიყაბული.

ენკენისთვის პირველს სადგ. ნავაგიდან მოვიდა ცნობა, რომ იქ თოკზე თავი ჩამოიხრჩო სადგურის უფროსმა კალ. ჩიქოვანმაო. თვით ჩიქოვანი თავის დატოვებულს წერილებში ბეკრს მიზეზს ასახელებს. განსვენებული ერთ თვალს ჩინო მოსამსახურეთაგანი იყო; კარგად იცნობდა ჩვენს ცხოვრებას და მის მსვლელობას დიდ ყურადღებას აქცევდა.

თელავი.

შემ.-გამ. ამხანაგობამ ამ დღეებში გაუგზავნა ბოდბისხევის (სიღნაღის მაზრა) საკრედიტო ამხანაგობას მათ მიერ შეკვეთილ-ნასყიდი 375 ფუთი შაბიამანი და ერთი ვაგონი სიმინდი.

— გაანთავისუფლეს თელავის ციხიდან ყველის და შაქრის ძვირად გაყიდვისათვის თითო თვით დატუსაღებული რამდენიმე ვაჭარი.

— აქაურ მეთევზეებში თევზი სრულიად აღარ იშოვება.

— თელავის ყველა სასწავლებლების მოწაფეთა მშობლები დიდ შეწუხებაში არიან იმის გამო, რომ ვეღარსად შოულობენ ზოგიერთ სასწავლო წიგნებს და რვეულებს, რომელსაც მასწავლებლები უთითებენ.

— როგორც გავიგეთ, მარტო თელავიდან მეორე ხარისხის მოლაშქრენი უნდა გავიდნენ 440 კაცამდე.

ავტოკეფალიის გარშემო

ქიზიყი

პროვინციელ სამღვდელოების მოთხოვნას ივერიის ეკლესიის ავტოკეფალურ უფლებათა აღდგენის შესახებ მთელი ქიზიყის სამღვდელოებაც გამოეხმაურა.

24-ს მარიამობისთვეს ქალაქ სიღნაღში ამ მაზრის სამღვდელოების ერთობლივი კრება მოხდა. ამ კრებაზე, სხვა საჭირბოროტო საკითხებს გარდა, შეეხნენ ჩვენის ეკლესიის არა სანუგეშო და სავალალო მდგომარეობასაც და ერთხმად გამოიტანეს რეზოლიუცია, შეუერთონ თავიანთი ხმა დანარჩენ პროვინციელ სამღვდელოების დაბეჯითებით მოთხოვნას ივერიის ეკლესიის წართმეულ ავტოკეფალურ უფლებათა აღდგენის საჭიროება-აუცილებლობას.

თავის დახრჩობა

ენკენისთვის 1-ლს ს. ნავაგის მცხოვრებ—მოსამსახურენი მოწმე შეიქნენ საკვირველის საქმისა: აღნიშნულ სადგურის უფროსმა კალ. ჩიქოვანმა თავის ბინაზე თოკით თავი ჩამოიხრჩო ნაშუალამევს. კალ. ჩიქოვანი ამდგარიყო და სამართებლით ყელის გამოჭრა მოენდომებინა. უცაბედ ხმაურობისაგან გამოჰღვიძებოდა მის მოსამსახურე გოგოს, შესულიყო ოთახში და ძალზე აღელვებულის ჩიქოვანისათვის სამართებელი წაერთმია. ამის შემდეგ ჩიქოვანს ვეღარაფერი შეეძლო დ დაწოლილიყო. დილით ჩაქოვანმა ეს გოგო, ვითომ სანოვაგის მოსატანად, ბაქოში გაისტუმრა. თავის ნათესავთან გაეტანებინა წერილი, რომელშიაც თურმე სწერდა: „დღეს თავის მოკვლას ვაპირებ და თუ მომისწრებთ, გადავრჩებიო...“

ჩიქოვანი სამორიგეოდ უნდა გამოცხადებულიყო, მაგრამ, რაკი არ გამოცხადდა, დასაძახებლად კაცი გაეგზავნათ. იმას დიდხან ებრახუნებინა კარები; პასუხი არავის გაეცა...

სადგურის მოსამსახურენი შეიკრიბნენ, მიადგეს ფანჯარას კიბე (ბინა მეორე სართულშია) და იქიდან გადავიდნენ; ნახეს, წინა ოთახის კარებში თოკზე ჰკიდია უკვე სულამომხდარი ჩიქოვანი. თოკი ჩამოსჭრეს, ჩამოიღეს, მაგრამ გვიანღა იყო. განსვენებულს კარების ჩარჩოზე მიეკრა ლურსმანი; თოკი საპნით გაესიპნა, ჩამოება, სკამზე შემდგარიყო, თოკში თავი გაეყო და ისე დამხრჩვალიყო. ეს ამბავი სადგურებსა და ნაცნობებს ელვის სისწრაფით მოედო. სულ მცირე ხნის შემდეგ სხვა და სხვა მხრიდან მოგზავნენ ამხანაგები, დათვალიერების შემდეგ აღმოჩნდა მრავალი წერილი, მიწერილი თითქმის ყველა თავის ნათესავებთან, ამხანაგებთან და ერთიც ამიერ კავკასიის რკინის გზათა მესამე (ბაქოს) განყოფილების უფროსთან. წერილების შინარსიდან სჩანს: თავის მოკვლა განუზრახავს 1914 წელს, როდესაც ოპერაციის გამო სახე ოდნავ დასახიჩრებია; უმთავრესი მიზეზი კი ის ყოფილა, რომ გიმნაზიაში უზრდია ძმისწული და წელს კი თავისი სიზარმაცისა, გათახსირებისა და სხვა მიზეზებით სასწავლებლებიდან დაუთხოვნიათ. ჩიქოვანი უწერდა ხალხს ჟურნალ-გაზეთებს, დიდ დახმარებას უწევდა აჯიკაბულის თეატრს, კოოოპერატიულ დუქანს და დიდის ენერგიით სცდილობდა წ. კ. საზ. განყოფ. დაარსებას. სიკვდილის წინაც არ დაჰვიწყებია საერთო საქმე და კერძო ქაღალდზე ანდერძად დაუტოვებია: ჩემს დაკრძალვაზე ნურაფერს დაჰხარჯავთ და ხვედრი ფული რომელიმე სამკითხველოს მოახმარეთო. რამდენად შესრულდება მისი განზრახვა, ან ვის მოხმარდება მისი დარჩენილი ქონება, ჯერ არ ვიცით.

მიხ. კიაზოშვილი.

მეგრელი სახელმწიფონი

შესავალი.

კაცობრიობას მთელი ყურადღება ევროპისკენ ჰქონდა მიპყრობილი. ევროპა, აი მეორე სამშობლო, საითაც მიისწრაფებოდნენ სწავლა-განათლების მისაღებად, ვისაც მეცნიერებისა და საზოგადოდ განათლების ოდნავი წყურვილი მაინც ჰქონდა. ევროპა სასწაულ-მოქმედების ბუდედ იქცა. იგი მოგვაგონებს პერიკლესის დროის განათლებულს საბერძნეთს, რომელიც მსოფლიოს მადლიან კოცონად მოევლინა. მაგრამ აი, დღეს ევროპა იგი ომის ქარცეცხლში გაეხვია. შემქმნელი ისტორიის საუკეთესო ფურცლებისა დღეს მქუხარე ზარბაზანთა ცეცხლითა სპობს შემონაქმედს, მაგრამ იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მძვინვარე ქარიშხალითვე იგი მალე ერთმანეთში გადაადნობს და გადაახალისებს სხვა და სხვა სახელმწიფოთ, სხვა და სხვა სამთავროს, სხვა და სხვა ეროვნებათ და, ვინ იცის, იქმნებ შემდეგში უმჯობესად ანაზღაურებულ იქმნეს დღევანდელი წანახდენი და დანაკარგი, ვინ იცის, იქნება მომავალმა თაობამ უფრო სიამაყით გადაჰშალოს იმ განახლებულ ისტორიის ფურცლები, რომლის სტრიქონები ბრძოლის ველზე სისხლის ასოებით იწერება. ღმერთი ყოვლისფრის დამანგრეველი იმავე დროს აღორძინებისა და განახლების ღმერთად იქმნების!

გერმანელები, ფრანგები, რუსები, ინგლისელები, ავსტრიელები, ოსმალები, ბულგარები, რუმინები, სერბები და სხვანი ჩაბმული არიან ამ საშინელს ბრძოლის ფერხულში. თქმა არ უნდა, თვითეულს მათგანს აქვს თვისი წარსული, ისტორია, საკუთარი რწმენა, კულტურა, ზნე-ჩვეულება, ადათები თუ იდეალი. მიუხედავად დღევანდელი გლეჯა-ფლეთისა და ნადირობის ეს მებრძოლნი, ერთმანეთთან მჭიდროდ არიან გადაბმულნი ცეცხლის ძაფებით, ერთმანეთისაგან სესხულობენ ცოდნის იარაღს, გამოცდილებას. ჩავარდება ქარიშხალი და ეს დამოკიდებულება გაცილებით მჭიდრო იქნება, ვიდრე ძველს კალაპოტში ყოფნის დროს. საქართველოს, მართალია, მთელს თვის წარსულში დიდი დამოკიდებულება არ ჰქონია მასთან, როგორც ეს იყო აზიასთან, მაგრამ ამ ომის შემდეგ, უეჭველია, ჩვენსკენაც ბევრი წამოვა, ჩვენგანაც ბევრი გაჰკრავს ხელს მისკენ თუნდა იმ საზოგადო ფერხულში ჩასაბმელად, რომელსაც სწავლა-განათლება, ვაჭრობა-მრეწველობა და აღებ-მიცემობა ეწოდება. დღეს უფრო, ვიდრე სხვა როდისმე, ქართველ ხალხს გაეღვიძა ინტერესი გაეცნოს ევროპის სახელმწიფოთ, რომელნიც ამ ომშიც ისევე სჩადიან სასწაულებს, როგორც მშვიდობიანობაში მეცნიერების სფეროში. აი, სწორედ ამიტომ საჭიროდ დავინახეთ პოპულიარ წერილებით გავაცნოთ ფართო საზოგადოებას ეს სახელმწიფონი ევროპიელ მწერალთა-ვე კაპიტალურ ნაშრომებით, რომელთა შორის დავასახელებ სენენიოსს, რამბოს და, განსაკუთრებით ყველგან დიდად ცნობილ ელიზე რეკლიუსს „საზოგადო გეოგრაფიას“, რომლის შესახებაც ცნობილ სოციოლოგმა და ბრიუსელის უნივერსიტეტის რექტორმა ჟილომ დე-გროფმა სამართლიანად თქვა: „ეს მეცხრამეტე საუკუნის მეცნიერების დიდებული ძეგლიაო“. რამის მოთავედ გერმანეთს სთვლიან და მისი სახელი გაისმის თვით მიყრუებულს ადგილებშიც-კი, ჩვენც ჩვენს წერილებს სწორედ აქედან დავიწყებთ.

I

გერმანეთი.

გერმანეთი შედარებით ახალგაზრდა სახელმწიფოა. ჯერ კიდევ მეცხრამეტე საუკუნემდე მას პირველ ხარისხოვან სახელმწიფოდ არავინ იცნობდა. იგი დაშლილ-დაყოფილი იყო პატარა-პატარა სახელმწიფოებად, რომელნიც ერთმანეთს სწეწდნენ და ანადგურებდნენ. ათასი საგრაფო თუ სამთავრო დიდხანს ვერ ჰგრძნობდნენ ეროვნულ ერთიანობის იდეას, თითოეული მათგანი ტლანქი ნაშთი იყო ფეოდალურ გლეჯა-ფლეთისა. ეკონომიურადაც მეტად დაბალს საფეხურზე იდგნენ. ეს არც ისე გასაკვირველი გახლავთ. ტერიტორია მათი ყოველი მხრით შეზუთული იყო, ზღვისკენ გასავალი მხოლოდ ბალტიის მხარეზე ჰქონდათ და ჩრდილოეთ ზღვისკენ, მაგრამ შედარებით ამდენს სამთავროებისათვის ასეთი პატარა სარკმელი არ კმაროდა, რომ გასვლა-გამოსვლით ეკონომიურს ცხოვრებაში რაიმე ცვლილება შეეტანათ. მიუხედავად იმისა, რომ გერმანეთს მეთვრამეტე საუკუნეში გამოუჩნდნენ ისეთი დიდი მნათობნი, როგორც იყო გოეტე, შილლერი, ანუ მეცნიერების სალარო—დიდი კანტი, მათს ეროვნულ გაერთიანებას მათ მაინც არა ჰშველებია-რა და მხოლოდ მგოსანთა ამოკვნესილ ჰანგად რჩებოდა.

ნაპოლეონის ეპოქამ შეარყია გერმანეთის სამთავროთა საღათას ძილი. ამ რკინის სარდალმა თხილის ნაჭუჭსავით დაამსხვრია გერმანეთის სამთავრონი. განსაკუთრებით 1806 წელი არის წელი მათი უბედურობის, დაცემისა და დამცირების. მაგრამ არასოდეს არსად ასეთი დაცემა არ ყოფილა გამოფხიზლების გაკვეთილად, როგორც გერმანეთში. მეცნიერნი და ფილოსოფოსნი სახალხოდ სიტყვებს წარმოსთქვამენ, ანთებენ თავისუფლების წყურვილის ცეცხლს. ბერლინის უნივერსიტეტის პროფესორი ფიხტე ამ დროს ნამდვილი ეროვნული ტრიბუნი იყო. უაღრესად მოძულე ნაპოლეონის ტირანიის, იგი თავის ერს ამხნევებდა მხურვალე სიტყვით:—„დაინგრა გერმანეთი,—ამბობდა იგი,—მაგრამ გერმანეთი მაინც არსებობს! მისი სულიერი სალარო ჯერ არ გამოლეულა, უაღრესად მოიცავს ძალას, რომ შეასრულოს თავის მისია და გახდეს წინაპართა სახელის ღირსი, როგორც მასიცოცხლებელი და აღმაღორძინებელი ძალა“. ნამდვილ წინასწარმეტყველური გავლენით სარგებლობდა ეს ფილოსოფოსი აგიტატორი დაქსაქსულ მასის გულში. მალე, მართლაც, დიდებულ სმნახაობას წარმოადგენდა მთელი გერმანეთი. ხალხი, ეს ეს არი განადგურებული და შერცხვენილი, ჰხვდება, რომ ძალა ერთობაშია, იგი ანებებს შინაურ კინკლაობას, თავს და შეიგნებს თავის ძალ-ონის ფასს, პატივისა და დამოუკიდებლობის მოსაპოვებლად. და აი, როდესაც დაჰკრავს სასურველი ჟამი, უცხო ტირანის უღელი ჩამოგდებულ იქმნა, რა წამს რუსეთში ნაპოლეონმა ფეხი წაიტეხა და გაერთიანების გზას დაადგა. ასე და ამგვარად ნაპოლეონთან ბრძოლამ შეაერთა გუშინდელი გადაკიდებული სამთავრონი, ასე და ამგვარად ნაპოლეონის შესევამ დაჰბადა გერმანეთის სამთავროთა შორის ერთი გერმანეთის სახელმწიფოს შემქნელი იდეა.

1815 წელს, 9 ივნისის თარიღით, გერმანული სამთავრონი აი, სხვათა შორის. რასა სწერენ: „გერმანელი ხელმწიფენი—მეფენი ბავარიისა, საქსონიისა, ჰანოვერისა და ვიურტემბერგისა, თავადი ჰესენისა, დიდი მთავარნი ბადენისა, მეკლენბურგისა, ოლდენბურგისა და სხვანი და სხვანი, ვარდგენთ ერთმანეთში სამუდამო კავშირს, რომელსაც ამიერიდან „გერმანეთის კავშირი“ ეწოდება. განა რომ ამ დროსაც მართალი იქნებოდა ტაციტი წამომდგარიყო და თავის დროის გერმანელთა შესახებ წარმოთქმული სიტყვები დღესაც გაემეორებინა: „Iantae molis erat germanam condore gentem“,—ასეთი დიდი ძალღონე იყო საჭირო გერმანეთ[illegible]ს ერის შესადგენადაო.

გერმანელ სამთავროთა ეს კავშირი მტკიცედ არსებობდა 1866 წლამდე. ამ ხნის განმავლობაში, მართალია, სამთავროთა შორის თავი იჩინა ძველმა დავამ, მაგრამ მას ფართო ხასიათი არ მიუღია. ყველაზედ მეტად დაწინაურდა პრუსია და მალე ოცნება დაიწყო კავშირში გასაბატონებლად. ამ ნიადაგზე 1866 წ. პრუსიისა და ავსტრიის შუა უთანხმოება მოჰხდა, რამაც ომი გამოიწვია მათ შორის. პრუსია ამ ომში გამარჯვებული დარჩა. ზავის შემდეგ ავსტრია იძულებული გახდა კავშირიდან გამოსულიყო. დანარჩენი სამთავროები კი პრუსიის გარშემო შემოიკრიბნენ, როგორც ძლიერი სახელმწიფოს და ხელმძღვანელის გარშემო. ამ დროს ეროვნულ თვითშეგნების იდეა ფრიად გავრცელდა გერმანელ საზოგადოებათა შორის. ცხოვრების ახალი პირობები, ვაჭრობა-მრეწველობის განვითარება, საზოგადოდ გერმანულ ლიტერატურის განვითარება,—ყველა ეს ხელს უწყობდა ძველი საზღვრები დაშლილიყო კერძო ოლქებისა და პროვინციების გადასახლართად. ამისთვის საჭირო იყო მხოლოდ ძლიერი ნების ადამიანი და ასეთი კაციც გამოჩნდა: ეს გახლდათ დიდი ბისმარკი

ბისმარკმა საპოლიტიკო ასპარეზზე გამოსვლისთანავე ხმამაღლა განაცხადა: საჭიროა ერთი გერმანეთის იმპერიის შექმნაო. მართალია, პირველად გერმანული სახელმწიფონი ყალყზე შედგნენ, მაგრამ სწორედ ამ დროს გარედან მოიხდარმა ფაქტმა აიძულა ყველანი დაჰმორჩილებოდნენ ბედს და პრუსიის წინაშე ქედი მოეხარნათ: ეს გახლდათ პრუსიისა და საფრანგეთის ომი.

1870 წ. 19 ივლისს საფრანგეთმა საბედისწერო ნაბიჯი გადასდგა და პრუსიას ომი გამოუცხადა. პრუსიასაც სწორედ ეს უნდოდა. ომისთვის იგი საკმაოდ მომზადებული იყო. პრუსიის ლაშქრის სარდლად გამოვიდა თვითონ მეფე ვილჰელმ პირველი, რომელმაც თან წაიყვანა როგორც ბისმარკი, ისე მოლტკე, ეს ბოროტი გენიოსი—სარდალი, როგორც ისტორიაში უწოდებენ მას. რამდენიმე სისხლისმღვრელ ბრძოლის შემდეგ ფრანგები დამარცხდნენ, ოს ენკენისთვეს სედანთან სულ ერთიანად განადგურებულ იქმნა მათი ჯარები. თვით მთავარი სარდალი იმპერატორი ნაპოლეონ მესამე ტყვედ წაიყვანეს თავის შტაბით. მართალია, ამის შემდეგ ფრანგები იბრძოდნენ კიდევ, მაგრამ ეხლა ეს უფრო ცოდვილობა იყო, ვიდრე ნამდვილი ომი. ამას კარგად ჰხედავდნენ გამარჯვებულნი. ფრანგ მამულიშვილთ აღარ ასვენებდნენ, ფეხ და ფეხ მიჰყვნენ, მთავარი ძალებით ეძგერნენ პარიზს, ალყა შემოარტყეს და მალე აიძულეს კიდეც ფრანგებს სიკერპეზე აეღოთ ხელი და თითქმის სამარცხვინო ზავზე მოეწერათ ხელი.

ეს გამარჯვება პირდაპირი მეხი იყო დამარცხებული საფრანგეთისთვის. ზავის პირობებს არდგენდა ადამიანი გულქვიანი, ბისმარკი, რომელმაც არ უწყოდა რა იყო კომპრომისი, რა იყო შებრალება. განა რომ ისტორიამ ტყვილად არ უწოდა მას რკინის ადამიანი. ჰამბურგელებმა სწორედ დამახასიათებელი ძეგლი დაუდგეს მას: ბისმარკი

რკინის ნაქრებიდან! აი ამ ყინულოვანმა ადამიანმა ხუთი მილიარდი ოქრო წამოიღო საფრანგეთიდან, მაგრამ აქვე ახალი ასპარეზი გადაჰშალა ახალის მოქმედების, რასაც შეგვიძლიან სამართლიანად ვუწოდოთ „გერმანეთის ბედის საძირკვლის ჩაყრა“. ბისმარკმა გერმანეთის სამთავროთ და საშეფოთ მიუთითა ვილჰელმ პირველის გამარჯვებაზე, ჰიპნოზით მოჯადოვა ყველანი და 18 იანვარს, 1871 წელს, თვითონვე გვირგვინი შესთავაზა მას იმპერატორის კვერთხის ასაღებად. აი, ასე აღორძინდა თანამედროვე გერმანეთი, აქედან იწყება ამ ნორჩ იმპერიის ახალი ცხოვრება, ახალი ხანა აღყვავების, გაძლიერების. მრავალ, დაქუცმაცებულს ორგანიზმიდან შეიქმნა ერთი ძლიერი ორგანიზმი, რომლის გულად ბერლინი იქმნა აღიარებული. აქედანვე იწყება გერმანეთის ახალ-ახალი ლაშქრობანი, რა თქმა უნდა, უხმლოდ, მეცნიერების იარაღით, აქედანვე დღითი-დღე მას ენიჭება არა თუ თანასწორობა დიდს სახელმწიფოთა შორის, არამედ თვით შესამჩნევი უპირატესობაც კი.

De-Ka.

(შემდეგი იქნება)

ჯუთაისის ქალთა კერძო სასწავლებელი

ქუთაისში ამ ჟამად მრავალი ქალთა კერძო სასწავლებელი არსებობს. ერთი ამგვარი სასწავლებელი ქ-ნ კორძაიას აქვს დაარსებული. ამ სასწავლებელში პროფესიონარული განყოფილებაც არის, სადაც ყოველგვარ ხელსაქმეს და განსაკუთრებით ქარგვას დიდი ყურადღება აქვს მიქცეული. სასწავლებლის მართვა-გამგეობაში ქ-ნ კორძაიას მისი ძმა დამსახურებული გენერალი და დიდად გამოცდილი პედაგოგი, ეხმირება. ეს ორი და-ძმა ისე უყურებს ამ სასწავლებელს და უვლის, როგორც კეთილი მამა თავის საყვარელ შვილს, მიუხედავათ იმისა, რომ ეს სასწავლებელი კერძოა და თავს მარტო სასწავლო ფულის შემოსავლთ ინახავს. აქ ბევრს ღარიბ-ღატაკ მოსწავლეს მოუყრია თავი, რომლებიც სასწავლო ფულის გადასახადისაგან სრულიად თავისუფალნი არიან; ამასთანავე სხვა კერძო სასწავლებლებთან შედარებით, სადაც ამავე კურსს გადიან, სასწავლო გადასახადიც ერთობ მცირე არის. წელს ორასზე მეტი მოწაფე მოაწყდა ამ სასწავლებელს, რომლებიც თითქმის ყველა იქმნა მიღებული. სასიამოვნო სანახავი იყო ამა პირველ ენკენისთვეს ეს სასწავლებელი. ხუთასზე მეტს მოსწავლეს, სასწავლებლის გამგემ, ქ-მა ახვლედიანმა, სკოლის ბაღში მოუყარა თავი. აქ იგინი კლასებად დაიყვნენ და თავიანთი მასწავლებლებიანად ჯგუფ-ჯგუფათ დაუდგნენ შუაზე დადგმულ მაგიდას, რომელზედაც წმიდა აიაზმის წყალი და ჯვარი ესვენა. პარაკლისის გადახდის შემდეგ მღვდელმა მიხეილ ბუაჩიძემ მოკლე, მაგრამ შინაარსიანი სიტყვით მიმართა მოსწავლეებს, რომლის შემდეგაც სწავლას შეუდგნენ.

მ. ფარცხნანელი.

აკეთურ-იკითური

(დასასრული)

მარტიდან ხულოში მთავრობამ გახსნა ე. წ. სახელმწიფო დუქანი, რომლის პასუხისმგებელი გამგეა ხულოს სკოლის ზედამხედველი ბ. ლ. კვიტაშვილი, ნოქრებათ კი აჭარლები. დუქანში იყიდება უმთავრესად სიმინდი, მარილი, ნავთი, საპონი, ასანთი და სხვა. დუქანი დღიურად ვაჭრობს 200—500 მან. სიმინდის მაზანდა ჯერ ფუთი ცხრა აბაზნახევარს არ გასცილებია (ჩრდილო კავკასიიდან მოტანილი) და ის ემ დროს, როცა ბათომიდან ხულოში ფუთის ატანა ჯდება 40 კაპ. დუქნის ასეთი ვაჭრობიდან იმის დასკვნა შეიძლება, რომ ხალხი დიდი დამშეული ყოფილა და რომ მთავრობა არ მიწველებოდა ვაჭარი ბერძნები ფუთს 3 მ. კი აიყვანდნენ. სახელმწიფო დუქნის გვერდზე ვაჭრობენ მეფართლე ბერძნები, მუშტრებს ვერ ასდიან. მუშტარიც არის და მუშტარიც. აჭარელი იშვიათი მუშტარია ნაღდზე მოვაჭრე და დანდობილი, მან შევაჭრება არ იცის, საქონელს აარჩევს, შეგახვევინებს და იმ ფას მოგართმევს, რასაც დაუფასებ. აჭარლებიც იხვეწებიან ფულით ჩვენვე დაგვიხმარეთ და ერთმა ქართველმა ვაჭარმა აქ საფართლო გახსნასო. გვაქვს კი შნო ფულიც შევიძინოთ და საქმეც გავაკეთოთ?! ამისი შნო რომ ვქონდეს, მაშინ აჭარაში სხვა ბევრი სასარგებლო საქმეც არის ხელმოსაკიდი: ყურძნისაგან ღვინის დაყენება (იშვიათი ჩხავერი), კაკალი (ნიგოზი), ხილი (მსხალი, ვაშლი), თაფლი, სანთელი, ერბო-კარაქი, წაბლი და რა ვიცი რამდენი ბუნებრივი სიმდიდრეა აჭარაში და მისი „იალი“ ბერძნებსა და სომხებს მიაქვთ, ატყუილებენ წონაში, მაზანდაში და ასე წარმოიდგინეთ ფულშიაც კი...

—

თუმც ძლიერ მეძნელებოდა აჭარის გამოთხოვება, მაგრამ მეტი ჯანი არ იყო და მეც თვალზე ცრემლმორეული გამოვემშვიდობე იქაურობას—და საეტლო გზით დავეშვი ბათუმისკენ. ხულოდან ქედამდე—მთელ 44 ვერსტის მანძილზე გადახვეულია ყველაფერი—სიმინდის მოსავალი ქედიდან დარისპანავლამდე 70 ვერსის მანძილზე სულ არ იქნება. სიცხისაგან მოხალულ-გადაყვითლებული ზოგან კიდიც აუჭრიათ, ზოგან ახლა სჭრიდნენ. კარგი ყანებია ქედიდან ბათუმამდე—ზღვის მახლობლად. ზემო-აჭარას კი სამი თვის განმავლობაში წვეთი წვიმა არ უნახავს. აჭარის სიმინდით მკვებავი კახბერის მინდორია, მაგრამ წელს ამ მინდვრის მეათედი არ არის დათესილი, რადგან ზოგის პატრონია გარდახვეწილი, ზოგი კი სამხედრო საჭიროებისათვის არის დატოვებული. გვალვიანსა და ცხელ ზაფხულს დაუჩქარებია ყურძნის მოსავალი. სხვა დროს მარიამობისთვეში აჭარაში ადესაც შემოუსვლელი იყო, წელს კი ჩხავერიც აქა-იქ დამწიფებულა. ყურძნის მოსავალი ყველგან კარგია.

ქედაში მეტად სამწუხარო ამბავი შემომჩივლეს: ქათიმმა (მწერალმა) ლევარსი ეფენდი მენაბდემ დაგვტოვაო. ბ-ნი მენაბდე 15 წელიწადზე მეტი ქედაში მსახურებდა, ის ყველას უყვარდა, აჭარის განადგურების შემდეგ კიდევ მეტად შეიყვარეს, რადგან ის ამ დროს მათ ჭირისუფლად მოევლინა. ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოებასაც ძლიერ უწყობდა ხელს, დიდად საწყენია, რომ ის აჭარას მოშორდა, მაგრამ იმედია აჭარის კეთილდღეობისათვის ბათომიდანაც (ახლა იქ არის სანსახურში) იზრუნებს.

ქედის ორკლასიან სკოლაში უმცროსი მასწავლებელი ქართველი იყო, ისიც წასულა, სასურველია ვინმე ქართველი ითხოვდეს ადგილს.

აჭარის წყალზე ფრიად სასიამოვნო ამბავი დამახვედრეს: ოსმალთ ტყვეობიდან დაბრუნებულა ცნობილი და დიდათ პატივცემული მოხუცი ყედემ-აღა ზაქარაძე და მარადიდელი ბეგი შუქრი ეფენდი ხალვაში. ყედემ-აღას უფროსი ვაჟი ოსმალებს იძულებით ჩაურიცხავთ ჯარში. საბრალო მოხუცს დიდი წვალება უნახავს. საინტერესოა მისი გამოკითხვა, მაგრამ სამწუხაროდ ჯერ ვერ გავახერხეთ. ბათუმში ვინახულე ჩემი ყოფილი უფროსები და მათთან დამიხვდა ორი ქობულეთელი, რომლებიც ეხვეწებოდნენ პატარა ქობულეთლები ქართულ გიმნაზიაში აღგვიზარდეთო. მესიამოვნა „კეხის შებრუნება“. ქართველ მუსლიმანებს ამდენ ხანს ჩვენ ვეხვეწებოდით, მოგვეწვდეთ გიპატრონებთო, ახლა ისინი იხვეწებიან, მოგვხედეთ უსწავლელს ნუ დაგვტოვებთო. ასე იხვეწებიან აჭარლებიც. შეეძლებათ კი... უნდა ვეცადოთ. მაგრამ ამაზე ცალკე.

აპ. წულაძე.

მცირე პასუხი

(„სან-ფარელის“ წერილის გამო)

იმ დროს, როდესაც მთელი ქვეყნიერება ღრმად ჩააფიქრა დღევანდელმა ომიანობამ და ყოველი ცოტათ თუ ბევრად შეგნებული ადამიანი სცდილობს რითაც კი შეიძლება სამსახური გაუწიოს ჩვენს დაბეჩავებულს ხალხს, ბ-ნი „სან-ფარელი“ („ზვირთის“ მე-46 ნომერში) მეპორეობას შესდგომია და ცდილობს კახეთის კოოპერაციას და კოოპერატორებს სახელი გაუტეხოს და დაუმსახურებელი შეურაცხყოფა მიაყენოს. რამდენად ჩახედულია ავტორი ამ საქმეში, მკითხველი ადვილად მიხვდება „სან-ფარელის“ შემდეგი სიტყვებიდან: „ახლად დაწესებული ამხანაგობანი მიესივნენ ხახიფათო საქმეს-საშუამავლო ოპერაციასაო“. „სან-ფარელის“ აზრით ამან უნდა დაღუპოს კოოპერაციის საქმე კახეთში. არ ვიცი, ღმერთმანი, რამდენად საქმის უცოდინარი უნდა იყოს ადამიანი, რომ ვერ შეიგნოს კახელის გაჭირვება, შარშანდელ და წლევანდელ მოუსავლობით გამოწვეული. ამ წლებში კახელს ფული კი არ სჭირდებოდა, მას სჭირდებოდა პური, სიმინდი, შაბიამანი და სხვა. ამ სასარგებლო დაწესებულებებს რომ მარტო ფულით გაემართნათ კახელებისათვის ხელი იმ დროს, როდესაც ბაზარზედ პური კოდი 10—15 მ. ფასობდა და შაბიამანის ფასი 120 მ. ავიდა ფუთზედ, დაღუპვის გზაზედ დააყენებდნენ თავიანთ წევრებს. სწორედ აქ გაუწიეს ამხანაგობებმა დიდი სამსახური და ბ-ნ დავით ლუკაშვილის თაოსნობით მოიტანეს მრავალი სანოვაგე და მიაწოდეს დამშეულს ხალხს პური 6—7 მ. კოდი და შაბი 17—20 მან. ფუთი. ბ-ნ „სან-ფარელის“ აზრით, გარდა პატარა გამონაკლისისა, ყველა სოფლის მოღვაწენი ამ დარგში თურმე „ნაძირალები“ ყოფილან. უნდა ძიეიღოთ მხედველობაში, რომ სოფელში თუ ქალაქში ყველა წვრილი სესხის დაწესებულება გაიხსნა ადგილობრივ ინტელიგენტთა მეოხებით და თითქმის ყველა მათგ ნი პირველ წლებში უსასყიდლოდ, მუშაობდა ხოლო როდესაც თავიანთი მუშაობით და ენერგიით საქმე გაზარდეს და შემოსავალიც გაუჩინეს, მაშინ მადლიერმა ხალხმა ჯამაგირიც დაუნიშნა მათ. ამას ადასტურებს თითონ ავტორიც და სწერს: „კახეთში კოოპერაციამ ზღაპრული ბავშვივით იწყო ზრდაო“.

მერე ვისი მეოხებით მოხდა ეს ბ-ნო „სან-ფარელო“?

ზემო აღნიშნულ წერილის ავტორი ჯერ აქებ-ადიდებს თელავის ამხანაგობას, რომელსაც დასაწყისიდანვე განაგებს ბ-ნი ლუკაშვილი და, სხვათა შორის, სწერს: „ბალანსი 1 ივლისს 1916 წელს 992 ათას მან. უდრისო; თელავის ამხანაგობამ რომ დაინახა კახეთის გასაჭირი, სათავეში ჩაუდგა და კავშირის მოვალეობა შეასრულა და ამით კახეთი შიმშილს გადაარჩინაო“.

სამივე მაზრაში, იმისდა მიუხედავად, რომ ბევრი მტერიც ჰყოლია ბ-ნ ლუკაშვილს, ყველგან ეს უკანასკნელი რჩება გამარჯვებული და დასძენს: „ალბად ხალხი ენდობაო“, და აი, ამისთანა სასარგებლო კაცი, თურმე ნუ იტყვით, „სან-ფარელის“ გამოკვლევით, სემინარიის მესამე განყოფილებიდან გამოუგდიათ, მერე ბერად სდომნია შესვლა, მაგრამ არ მიუღიათ „არ ენდნენო“ და ბევრს კიდევ სხვაზედ მიგვითითებს ლუკაშვილის წარსულიდან, რომლის გახმეორება მეტად და სასირცხვილოდაც მიმაჩნია. რა მიზეზია, რომ ჯერ ქებათა-ქებას ასხამს ავტორი ბ-ნ ლუკაშვილს და მერე იმის ბიოგრაფიით სცდილობს ვითომც გაამართლოს ამ სასარგებლო კაცის მოღვაწეობა? ამის განხილვას მკითხველს მივანდობ. კახეთის კოოპერაცია კი არ არის სნეული, სნეულია ის ორგანო, რომელიც ამისთანა ავტორების ბოროტს ზრახვას გაზეთის ფურცლებზედ შეუმოწმებლად ათავსებს.

კახეთის კავშირი უკვე შესდგა, რომელშიაც შედიან თელავისა და თითონეთის ყველა ამხანაგობა და ათმაც სიღნაღის მაზრიდან თხოვნები გამოგზავნა. კოოპერაციის საქმე ფრიად სწორე და სასარგებლო გზაზედ სდგას კახეთში. თუ რაიმე მცირე ნაკლი აქვს, მისი გასწორება ადვილია. რაც შეეხება კაკუნების ამისთანა გამოლაშქრებას, ვგონებ ჰორიკანობას არც ერთი გონიერი ადამიანი ყურადღებას არ მიაქცევს და ყოველი პატიოსანი მუშაკი განაგრძობს თავის მოღვაწეობას ამ დარგში, ღრმად დარწმუნებული, რომ ხალხი, როცა იქნება, დააფასებს ამის შრომას და მადლიერი დარჩება. ხალხი „სან-ფარელსაც“ ღირსეულად დააფასებს.

ძველი-გავაზის საკრ. ამხ. თავმჯ.

ვანო ყიფიანი.

დაგა-სოფლები

ს. ღვიჩიში (ლეჩხუმის მაზრა). საუცხოვო მდებარეობა აქვს ამ სოფელს, მაღლობი ადგილები, კარგი წყაროები, ვენახები და ხილეულობა კიდევ მეტად ამშვენებს მას. სამხრეთიდან გადმოსცქერის ამ სოფელს გორაკი, რომელსაც თითქო ამ ლამაზი სოფლისათვის თვალი ვერ მოუშორებია. ეს სოფელი შეიცავს ას ოცამდე კომლს. სოფელს ჰყოფს შუაზე ღელე და ამიტომ ეს სოფელი განიყოფება ორ ნაწილად: ზედა და ქვედა ღვირიში. აქ არსებობს ორ კლასიანი სკოლა, რომელშიაც ორასამდე ორივე სქესის მოწაფენი სწავლობენ. სკოლის ზედამხედველი ბ-ნი ი. ხეცურიანი ბრძანდება. ხეცურიანის მეთაურობით და ადგილობრივი მღ. ბ. მახარობლიძის შემწეობით სოფელში გაიხსნა კოოპერატიული დუქანი „განძი“, რაზედაც სოფლელები დიდს მადლობას უძღვნიან მათ. აქაურ ხალხს კარგათ შეუგნია, თუ რა ძალას წარმოადგენს კოოპერაცია და ამიტომ ნდობით უცქერიან კოოპერატიულ დაწესებულებას და სცდილობენ ყველა საჭირო საგანი კოოპერატიულ დუქანში იყიდონ. ერთად-ერთი მიზეზი ამ სოფლისა არის უგზოობა. რაჭა-ლეჩხუმის შარა-გზაზედ დაშორებულია ხუთი ვერსის მანძილზე. სოფლელები მონდომებულნი არიან გზის გაკეთებას და ბ-ნი ტ. ახვლედიანიც დაპირებია მათ, რაც კლდე იქნება გასაჭირი მე გაეჭრი ჩემი ხარჯით, ოღონდ თქვენ გააკეთეთ სხვაც. მაგრამ მეთაური არავინ გამოუჩნდა ამ საქმეს და სიტყვა-სიტყვად რჩება. ძალიან კარგს იზამს ბ-ნი ტ. ახვლედიანი, როგორც გავლენიანი პირი ლეჩხუმის მაზრაში ითავებდეს ამ საქმეს, რაზედაც სოფლელები დიდს მადლობას გადაუხდიან.

გრ. მაღალეიშვილი.

წერილი რედ. მიმართ

ბატონო რედაქტორო!

შემოქმედის სამკითხველოს გამგეობა უმორჩილესად გთხოვთ ნება გვიბოძოთ თქვენი პატ. გაზეთის „საქართველო“-ს საშუალებით მადლობა გადმოვუცხადოთ ბ-ნ თედორე იესეს ძე დოლიძეს, რომელმაც ხსენებულ სამკითხველოს შემოსწირა ათი მანეთი.

პატივისცემით შემოქმედის სამკითხველოს გამგეობის წევრნი: მღ. თომა საბაშვილი, კოლია ჩხეტარაიშვილი, ვლადიმერ გორგაძე

შემოწირულება

გაახლებთ ქართველ მოღვაწეთა აგარაკის სასარგებლოდ: ექიმ ტიმოთე დიმიტრის ძე ალშიბაიასაგან 14 მან. და მიხაკო ტარიელის ძე გოგიბერიძისგან 5 მანეთს, ამასთან ბ. ალშიბაიამ ვალდებულად გაიხადა თავი, თვეში 10 მანეთი კიდევ გზავნოს.

მიხაკო გოგიბერიძე.

სპორტი

(ფრანგული ჭიდაობა)

ჩენკენისთვეს ჭიდაობდა ოთხი წყვილი

პირველი წყვილი

უზარმაზარი კავკასიელი ფალავანი, მოპირდაპირის რისხვის მიმცემი ოსი „ყაზბეგის მთა“ პირველად დაეჯახა ღონიერს, მარდს და ლამაზ ფალავანს „შავს ნიღაბს“. „შავი ნიღაბი“ ჭიდაობდა მეტის მეტად ლამაზად, მაგრამ მაინც არა ჩვეულებრივად, რადგანაც „ყაზბეგის მთასთან“ ჩვეულებრივი ჭიდაობა შეუძლებელია, მასთან არ გადის არავითარი ხეობი, დგას ერთ ალაგას მიუვალ კლდესავით და ვერავინ ვერაფერს ვერ აკლებს. მისი საყვარელი ხერხი, რომელსაც შეიძლება ეწოდოს „სიკვდილის სარტყელი“, რისხვაა მოპირდაპირისთვის, იშვიათია, რომ ამ ხერხს გადურჩეს მოპირდაპირე, მაგრამ მიუხედავად ყველა ამისა, მაინც „შავმა ნიღაბმა“ სისწრაფით და ღონის წყალობით, თავი გაინთავისუფლა „სიკვდილის სარტყელისაგან“. ამ რიგად ჯერ „ყაზბეგის მთის“ ბეჭები ხალიჩას სიახლოვეს არ მიჰკარებია. „შავმა ნიღაბმა“ ბზოლოდ ნახევრად წაააქცია და შემდეგ ხალიჩას დაებღაუჭა, უთუოდ ფიქრობდა, თუ ხალიჩაზე ვერ დავაწვინე, ხალიჩას მაინც მოვაწვენ აქითო... მართლაც ეგ-ღა დარჩენიათ. ოცს წუთში შედეგს ვერ მიაღწიეს.

მეორე წყვილი.

სახელ განთქმული ფალავანი, დაჯილდოებული მრავალი სხვა და სხვა მედლებით და საპატიო შარფით, „ფალავანთა არწივი“ **კლიმენტ ბული** შეხვდა ფრანგს ფ ლავანს **ჟან ბაბატიეს**. ბული, როგორც მოსალოდნელი იყო, ჭიდაობდა ლამაზად და შვიდს წუთში „Clet de bras“-ს ხერხით დასცა მოპირდაპირე.

მესამე წყვილი.

მეტის მეტი საინტერესო ჭიდაობა გაიმართა; დიდ ბუმბერაზს, „მსოფლიოფალავანს“, ავიატორს და სპორტსმენს **ი. ზაიკინს** დაეჭიდა ახალგაზრდა ისლანდელი მოჭიდავე „რეზინის ტანის“ პატრონი **იან იაგუარი**. ეს ფალავანი იშვიათად ჭიდაობს, მაგრამ როცა გამოდის საჭიდავოდ, ძლიერ ასიამოვნებს საზოგადოებას. დიდი შრომა დასჭირდა ზაიკინს, რომ წაექცია იგი, ყოველ ხერხს უსხლტებოდა; იგი შვილივით იღუნება და იკლაკნება ათასნაირად. მეტის მეტად განვითარებული აქვს კისერი და ფეხების (მუსკულები) ძარღვები. 17 წუთის შემდეგ ზაიკინმა „tour d'épaule“-ს ხერხით წააქცია იან იაგუარი. ხალხმა იაგუარი მაინც ტაშით დააჯილდოვა.

მეოთხე წყვილი.

შეერთებულ შტატის ფალავანი „შავკანა აპოლონი“ **ჩემბერს ციპსი** შეხვდა რუსეთის მოჭიდავეს **ზნოსკოს**. რვა წუთი ლამაზად იჭიდავეს შემდეგ ციპსმა „ორმაგი ნელსონით“ დასცა ზნოსკო.

ვენო.

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო შანშიაშვილი

იყიდება
ბოჯაკები და ქირავდება
სარდაფი ღვინის სახდელით
და მთელის ნიჟირო
ნივთებით. წერილობით მიმართეთ. ქ.
ქუთაისი, ვასილიევი, ფოსტის ყუთი
№ 67. (3—322—1)

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის
ბიბლიოთეკა
ბათუმი-ბორჯომი-ქუთაისი
(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ	საფ.	№ 3,	11.03	დილ.
„	სამგზ.	№ 9,	10.33	საღ.
ბორჯომის	სამგზ.	№ 17,	3.27	დილ.
„	სამგზ.	№ 19,	3.19	დღ.
ბაქოსაკენ	ჩქარ.	№ 6,	11.13	დილ.
„	სამგზ.	№ 8,	3.54	დღ.
„	საფ.	№ 4,	9.28	საღ.
ყარსისაკენ	სამგზ.	№ 4-3,	11.13	საღ.
თელავისაკენ	№ 4,	7 „	53 „	დილ.

თფილისში მოდის:

ბათუმიდან	სამგზ.	№ 10,	9.52	დილ.
„	საფ.	№ 4,	8.38	საღ.
ხაშ.-ბორჯ.	სამგზ.	№ 20,	7.43	დილ.
„	სამგზ.	№ 18,	10.12	საღ.
ბაქოდან	საფ.	№ 3,	10.08	დილ.
„	სამგზ.	№ 7,	4.12	საღ.
„	ჩქარ.	№ 5,	8.48	საღ.
თელავიდან	№ 3, . 7 „	53 „	საღ.

ვაჭრობისა და მრეწველობის სამინისტროს უწყებაში მყოფი
პროფერციულ ცოდნათა
კურსები
ტ. მ. ფილოვიანისა
ორივე სქესისთვის
(თბილისი, მიხეილის პროსპ., № 24, ტელ. № 976)
თხოვნები მიიღება: 4—5 საათ. საღამოთი. მეცადინეობა დაიწყება 15 სექტემბერს. პროგრამები და წესდებანი მსურველთ გაეგზავნებათ, ან მიეცემათ უსასყიდლოთ კურსების კანცელარიაში.
(20—231—10)

ქ. ბაქოში
ღვინით ვაჭრობა
„მელაანი“
თ. ი. ს. ანდრონიკაშვილი და ამხ.
იშოვება ხაუკეთესო ქახური ღვინოები
(112—წ.)

მანგლისის გზაზე, თბილისიდან 23—25 ვერსის მანძილზე,
იყიდება 300 დესეტინამდე
რცხილის ტყე მოსაჭრელად და სანახშირედ.
იმავე მაგულში ეძებენ
მერკეულის, მეურნეულის მცოდნე მოზიარეს,
რომელსაც უნდა ჰყავდეს ახამდე მეწველი ძროხა.
დაწვრილებით ცნობების შეტყობა შეიძლება მამულიშვილის ფართლეულოზის მაღაზიაში, სომხის ბაზარი, მანთაშევის ქარვასლა № 20—22.
(10—224—7)

გამოიცა და იყიდება
კ. ოცხელის და ამხ. წიგნის მაღაზიაში
(ქუთაისში)
„Новое Слово“ ნაწ. 1, მეორე გამოცემა უხვად დასურათებული, შედგენილი ს. ოცხელის მიერ. ფ. ყდით 2 აბაზი.
ამ წიგნის პირველ გამოცემას თითქმის ყველა ქართული პერიოდული გამოცემა (გარდა ჟურნ. „განათლებისა“) თანაგრძნობით შეხვდა.
პრაქტიკის მქონენ მასწავლებლები გამოცდილების შემდეგ იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ „Новое Слово“-თ სწავლებით მოწაფეები არაჩვეულებრივი ხალისით და წარმატებით ითვისებენ რუსულ ენას.
სასწავლო ოლქმა თანახმად ბზრუნველის რჩევის დადგენილებისა ავტორს აცნობა ოლქის რეცენზიტის აზრი, სადაც სხვათა შორის ნათქვამია: Способъ разучиванія матеріалъ, предложенный составителемъ „Новаго слова“ имѣетъ несомнѣнныя достоинства, и умѣлое пользованіе имъ значительно оживитъ преподаваніе, а равно и усвоеніе дѣтьми русскаго языка... „Новое слово“ можетъ быть признано вполнѣ подходящимъ руководствомъ для грузинскихъ народнихъ школъ“.
(თ.—225—7)

ძ. თბილისში, ოლგასტ. № 6, ფურნალ-გაზეთების კანტორა ტ ფიგ. ვალაზია
„გზანათლება“-ში
იყიდება ყოველგვარი ქართული წიგნები, მწერ. ხუთათები, ომის ქარტები, რომლებიც გაეგზავნება მსურველთ მოთხოვნილებისთანავე.
პროვინციულ აგენტებს გაეგზავნება ადგილობრივი ეროვნალ-გაზეთები: „თანამედროვე აზრი“, „საქართველო“, „ეშმაკის მათრახი“, „თეატრი და ცხოვრება“, „სახალხო ფურცელი“, „ზვირთი“, ჟურნ. „განათლება“ ალაგზსაც სლოვო „თბილისის ლისტოკი“, „ორიბონი“, „ეშმაკი“ და „ხალიბალა“.
ფული და წერილები უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით: Тифлисъ почт. ящ. № 96 Силвестру Р. Тавартциладзе.
ტელეგრამის ადრესი: Ольгинская 6. Тавартциладзе.

თევზის მრეწველნი
ძმ. ალეგველოვები
ბუჭკინის ქუჩა, ხაკუთ. სახ., № 8, ტელეფონი № 712.
ყოველ დღე მოგვაქვს საკუთარ და სავაჭრო სახლ. „ზ. ალეგელოვ-ზვიადი, ს. ... მრეწველობიდან ხალი ქერეფის ... ბაზაზეა, ... „ეშმაკ ... ბინნი“ ... ...